

Malin tilannekatsaus maaliskuussa 2021

Tiivistelmä

Tässä raportissa kuvataan Malin turvallisuusolosuhteita sekä poliittista ja humanitaarista tilannetta elokuusta 2018 maaliskuuhun 2021 ulottuvalla ajanjaksolla. Raportti keskittyy erityisesti vuoden 2020 ja alkuvuoden 2021 tapahtumiin ja aseellisen konfliktin vaikutuksiin siviiliväestölle.

Malissa vuodesta 2012 käynnissä ollut konflikti jatkuu vuoden 2015 Algerin rauhansopimuksesta huolimatta kiivaana erityisesti maan pohjois- ja keskiosissa. Aseellisten kapinallisryhmittymien lisäksi konfliktiin osallistuu myös paikallisia, osin etnisiin perustein syntyneitä militioita ja kodinturvajoukkoja. Vuosina 2020 ja 2021 jihadistiryhmittymien ja paikallisten kodinturvajoukkojen iskut ovat kohdistuneet enenevässä määrin myös siviiliväestöön. Vuosi 2020 on ollut konfliktin kuolettavin. Viimeisten kahden vuoden aikana aseellinen konflikti on levinnyt myös aiemmin rauhallisina pidettyihin Malin keski- ja eteläosiin.

Malin humanitaarinen tilanne on heikko. Malissa on noin 20,7 miljoonaa asukasta. YK:n arvioiden mukaan jopa 6,8 miljoonaa malilaista oli vuoden 2020 lopussa humanitaarisen avun tarpeessa. Malissa oli helmikuussa 2021 esitetyn arvion mukaan 358 212 käynnissä olevan konfliktin ja muiden humanitaaristen ongelmien vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutunutta, ja noin 143 301 malilaista oli syyskuun 2020 loppuun mennessä paennut väkivaltaisuuksia naapurimaihin Burkina Fasoon, Nigeriin ja Mauritaniaan.

Raportin laatimisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

Abstract

This report gives an overview of the security, political and humanitarian situation in Mali between 2018–2020 and especially in the ongoing year 2021. The report focuses especially on the events of the year 2020 and spring 2021 and on the effects of the ongoing armed conflict and different security incidents, such as battles and ethnic violence, towards civilians.

In Mali the conflict that started in 2012 is still ongoing and despite the 2015 Algiers peace agreement the conflict-related violence is still continuing in the north and has escalated in the central parts of the country. Besides Islamist and other militant groups, the conflict has seen a rise in violent attacks committed by ethnic-based militias and local self-defence groups. In 2020 and 2021 attacks by Islamist groups and local self-defence groups have increasingly targeted civilians. The year 2020 has been the deadliest so far. During the last two years, the conflict has spread also to the central and southern parts of the country that were previously known to be calmer.

The humanitarian situation in Mali is poor and according to UN estimates, more than 6,8 million of the population of approximately 20,7 million Malians were in need of humanitarian assistance at the end of the year 2020. According to a February 2021 estimate, there were 358 212 internally displaced people in Mali, and 143 301 Malians had fled to neighboring countries Burkina Faso, Niger and Mauritania by the end of September 2020.

The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Sisällys

1 Johdanto	4
2 Poliittinen tilanne	6
3 Yleinen turvallisuustilanne ja konfliktin luonne	8
3.1 Aseelliset toimijat	10
3.1.1 Konfliktin osapuolet	10
3.1.2 Kapinallis- ja terroristiryhmittymät	11
3.1.3 Malin armeija ja turvallisuusjoukot	15
3.1.4 Kansainväliset joukot	15
3.2 Oikeudenloukkaukset	17
4 Turvallisuustilanne alueittain	20
4.1 Malin pohjoisosat: Timbuktu, Kidal ja Gao (Ménaka)	20
4.2 Malin keskiosat: Mopti, Ségou	23
4.3 Malin eteläosat: Kayes, Sikasso, Bamako, Koulikoro	27
4.4 Selkkaukset kultakaivosalueilla	28
5 Humanitaarinen tilanne ja pakolaiset	31
6 Siirtyminen maan sisällä (erityisesti Bamakoon)	34
Lähteet	35

Karttalähde: CIA / Perry-Castañeda Library Map Collection 1994.

1 Johdanto

Malissa vuodesta 2012 lähtien käynnissä ollut aseellinen konflikti jatkuu edelleen väkivaltaisena ja monien lähteiden mukaan Sahelin¹ alueen yleinen turvallisuustilanne on heikentynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana.² Vuonna 2013 maan pohjoisosista karkotetut islamistiset ryhmittymät³ ovat sittemmin jatkaneet aseellista toimintaansa alueella.⁴ Jihadistista⁵ sotaa käyvien ryhmittymien suorittamat terrori-iskut, etnisten militioiden väliset yhteenotot, maamiinojen ja tienvarsipommien aiheuttamat tuhot, väijytykset ja muut aseelliset hyökkäykset Malin armeijan sotilaita, kansainvälisiä YK-joukkoja, Barkhane -operaation⁶ ranskalaissotilaita, Sahelin alueen yhteisiä G5-joukkoja sekä alueen siviiliväestöä vastaan ovat lisääntyneet vuonna 2020 ja vuoden 2021 alussa.⁷ Vuonna 2015 maahan julistettiin poikkeustila, jota on jatkettu vaiheittain 31.10.2020 asti.⁸ Joulukuussa 2020 poikkeustilaa jatkettiin kuudella kuukaudella 26.6.2021 asti käynnissä olevan COVID-19 -pandemian vuoksi.⁹

Malin hallitus ja kapinalliskoalitiot allekirjoittivat kesäkuussa 2015 Algerin rauhansopimuksen, jonka tavoitteena on Pohjois-Malin konfliktin rauhoittaminen.¹⁰ Sopimuksen osapuolina ovat hallituksen lisäksi "la Plateforme" (engl. Platform) -nimisen koalition muodostaneet hallitusmyönteiset aseelliset ryhmittymät sekä entisten tuaregi¹¹-kapinallisten muodostama "la Coordination des Mouvements de l'Azawad" (CMA; lyhyemmin myös: *Coordination*) -koalitio. Kapinallisryhmittymät olivat vuonna 2014 sitoutuneet liittymään jompaankumpaan koalitioista.¹² Rauhansopimuksen yhteydessä sovittiin myös totuuskomission perustamisesta, ja YK:n rauhanturvaoperaatio MINUSMA:n (*Mission multidimensionnelle intégrée des Nations unies pour la stabilisation au Mali / United Nations Multidimensional Integrated Stabilization*

¹ Sahelin alueella tarkoitetaan Saharan autiomaata reunustavaa aluetta, joka kulkee Atlantin valtamereltä Afrikan sarveen saakka. Sahelin alueeseen kuuluvat kokonaan tai osittain Senegal, Mauritania, Mali, Burkina Faso, Nigerian pohjoisosat, Tshad sekä Niger. Myös Keski-Afrikan tasavalta, Sudan, Etiopia, Eritrea ja Djibouti luetaan maantieteellisesti Sahelin alueen valtioihin. Useimmissa poliittisissa yhteyksissä "Sahelin alue" tarkoittaa lähinnä Mauritanian, Malin, Nigerin ja Tshadin muodostamaa aluetta; joskus mukaan luetaan myös Burkina Faso, Senegal sekä Nigerian pohjoisosat (Cooke & al. / CSIS 9/2016, s. 4; International Crisis Group 31.1.2018 & 31.3.2005).

² HRW 13.1.2021; USDOS 30.3.2021; ACLED 17.12.2020; ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]; International Crisis Group 9.11.2020.

³ Tässä vastauksessa käytetään Pohjois-Malissa toimivista terroristisiksi luonnehdituista ryhmittymistä määritelmiä "terroristiryhmittymä", "jihadistiryhmittymä" tai "islamistiryhmittymä" alkuperäisissä lähteissä käytettyjen termien mukaisesti.

⁴ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]; HRW 13.1.2021; Freedom House 3.3.2021; USDOS 11.3.2020; UN HRC 3.2.2021; UNSC 28.12.2020; UNSC 29.9.2020; UNSC 2.6.2020; UNSC 27.2.2020; International Crisis Group 9.11.2020.

⁵ *Jihadismilla* tarkoitetaan tämän vastauksen kontekstissa salafistista ja islamistista liikettä, joka käy *jihadia* eli pyhää sotaa tavoitteenaan yhdistää koko islamilainen yhteisö. Jihadismi määritellään fundamentalistisen sunnalaisen islamin suuntauksen, salafismin, alahaaraksi ja sen keskeinen strategia on väkivaltainen hyökkäyssota (MTV uutiset 15.3.2018; Rauhan Tervehdys 17.4.2018).

⁶ Barkhane-operaatiosta tarkemmin alaluvussa 3.1.3.

⁷ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]; ACLED 17.12.2020; HRW 13.1.2021; Freedom House 3.3.2021; USDOS 11.3.2020; UN HRC 3.2.2021; UNSC 28.12.2020; UNSC 29.9.2020; UNSC 2.6.2020; UNSC 27.2.2020; International Crisis Group 9.11.2020.

⁸ Reuters 30.4.2017; GardaWorld 22.10.2017; GardaWorld 26.10.2018; GardaWorld 18.10.2019.

⁹ Panapress 26.12.2020.

¹⁰ Boutellis & Zahar / IPI 22.6.2017; International Crisis Group 24.6.2020.

¹¹ Tuaregit (ranskaksi *touareg*, engl. joskus *Twareg*) ovat läntisen Saharan alkuperäisasukkaita (ts. berbereitä), jotka asuttavat Malin pohjoisosia, Burkina Fasoa, Algeriaa ja Libya. Saharan pohjoispuolisia osia Algeriasta, Malin koillisosia sekä Nigerin keski- ja pohjoisosia. Tuaregit ovat ns. semi-nomadeita ja elävät karjankasvatuksesta ja paimentolaisuudesta (MRG [päiväämätön]).

¹² CEDOCA / CGRA / CGRS 12.3.2018 (summary).

Mission in Mali) toimivaltaa jatkettiin kesäkuuhun 2016 asti.¹³ MINUSMA:n mandaattia on sittemmin jatkettu vuoden jaksoissa 30.6.2021 asti.¹⁴

Vuoden 2015 rauhansopimuksen ehtojen noudattaminen ja sovittuihin toimenpiteisiin ryhtyminen ei asiantuntija-arvioiden mukaan ole onnistunut riittävällä tasolla, ja väkivaltaiset iskut jatkuvat ympäri maata.¹⁵ Joihinkin vuoden 2015 rauhansopimuksen määrittelemiin toimenpiteisiin on kuitenkin ryhdytty konfliktin ratkaisemiseksi. Totuuskomissio on aloittanut toimintansa, siirtymäkauden viranomaisten perustoiminnan mahdollistavat rakenteet on vakiinnutettu Pohjois-Malin hallinnollisille alueille, ja valtion turvallisuusjoukkojen ja entisten kapinallisryhmittymien muodostamat yhteiset turvallisuuspartiot aloittivat keväällä 2018 partioinnin Gaon alueella.¹⁶

Maan pohjoisosissa vuoden 2015 rauhansopimuksen osapuolet ovat edistyneet joiltain osin sopimuksen ehtojen täyttämässä, mutta toisaalta sekä rauhansopimuksen osapuolten että sen ulkopuolelle jääneiden islamistiryhmittymien on raportoitu jatkaneen ja lisänneen siviiliväestöön kohdistuneita iskuja myös vuosina 2020 ja vuoden 2021 alussa.¹⁷ Siviiliväestöön kohdistuvan väkivallan uhka on ollut viime vuosina erityisen korkea Gaon, Timbuktun ja Moptin alueilla¹⁸; vuosina 2019–2021 konfliktin painopiste on siirtynyt erityisesti maan keskiosiin.¹⁹ Viimeisten kahden vuoden aikana aseellinen konflikti, yleinen levottomuus ja terrorismin vastainen taistelu sekä alueella toimivien jihadistiryhmittymien iskut ovat levinneet myös aiemmin rauhallisina pidettyihin Malin keski- ja eteläosiin sekä naapurimaihin Burkina Fasoon ja Nigeriin.²⁰

Malin armeijalla, ranskalaisilla sotilailla ja YK:n rauhanturvaajilla ei ole juurikaan tosiasiallista sotilaallista kontrollia suurista osista maantieteellisesti valtavaa maata. Maan pohjoisosissa aseellisten ryhmittymien riisuminen aseista ei ole edennyt suunnitelmien mukaisesti, ja Malin hallituksen yritykset vahvistaa valtion toimivaltaa konfliktialueilla ovat epäonnistuneet. Valtiokoneiston heikko toimintakyky on heikentänyt entisestään yleistä turvallisuustilannetta sekä lisännyt konfliktin ulkopuolista rikollisuutta ja ajanut siviilejä maan sisäiseen pakoon.²¹

Malin konfliktin ratkaisemisen kannalta keskeinen ongelma on siihen osallisina olevien tahojen moninaiset poliittiset, etniset ja uskonnolliset vaikuttimet.²² Mali on etnisesti moninainen valtio: suurin etninen ryhmittymä on bambarat (n. 33 % väestöstä); muita etnisiä ryhmittymiä ovat fulanit (tai: peuhl, 13,3 %), sarakolet/soninket/markat (9,8 %), senufot/maniankat (9,6 %), malinket (8,8 %), dogonit (8,7 %), sonrait (5,9 %), bobot (2,1 %) ja tuaregit/bellat (1,7 %).²³ Tuaregit asuttavat pääosin maan pohjois- ja koillisosia (Kidal, Ménaka ja osia Timbuktusta ja Gaosta), Timbuktussa asuu arabitaustaisia heimoja. Songhait ovat jakaantuneet Moptin, Gaon

¹³ Amnesty International 24.2.2016.

¹⁴ Security Council Report 26.6.2020.

¹⁵ International Crisis Group [päiväämätön]; Bertelsmann Stiftung 2020, s. 3; HRW 13.1.2021; Freedom House 3.3.2021; UN HRC 3.2.2021, s. 3; International Crisis Group 9.11.2020; International Crisis Group 24.6.2020; UNSC 28.12.2020; UNSC 29.9.2020; UNSC 2.6.2020; UNSC 27.2.2020; USDOS 11.3.2020.

¹⁶ UNSC 26.12.2017; Jeune Afrique 21.3.2017; NRC / Reliefweb 28.6.2018.

¹⁷ Freedom House 3.3.2021; USDOS 11.3.2020, s. 2-3, s. 11, s. 16; CIA World Factbook 23.3.2021; UN HRC 3.2.2021, s. 3; International Crisis Group 24.6.2020.

¹⁸ ACLED 9.1.2018.

¹⁹ ACLED 1.1.-31.12.2019 [excel]; ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]; EASO 17.12.2020; International Crisis Group 9.11.2020; ACLED 17.12.2020.

²⁰ Times Live 29.5.2018; International Crisis Group 24.6.2020; International Crisis Group 9.11.2020; UNSC 28.12.2020, s. 8; UN OCHA 3.2.2021.

²¹ International Crisis Group 9.11.2020; International Crisis Group 24.6.2020; USDOS 11.3.2020; Freedom House 3.3.2020; HRW 13.1.2021; HRW 10.2.2020.

²² International Crisis Group [päiväämätön]; International Crisis Group 24.6.2020; International Crisis Group 9.11.2020.

²³ CIA World Factbook

ja Ménakan alueille; fulanit Moptin, Timbuktun, Ségoun ja Gaon alueille. Dogonit keskittyivät erityisesti Moptin alueelle. Senufot asuttavat Sikasson aluetta ja bambarat, malinket ja soninket ensisijaisesti maan eteläisiä alueita.²⁴ Joidenkin näkemysten mukaan konfliktissa oli alunperin kyse kilpailevien tuaregi-heimojen imghadien ja ifogojen (tai: iforien) välisestä valtataistelusta²⁵, mutta konfliktin luonne on sittemmin muuttunut, ja tällä hetkellä siihen osallistuu poliittisesti ja etnisesti motivoituneita aseellisia ryhmittymiä, terroristeiksi määriteltyjä jihadistiryhmittymiä sekä ylikansallisia rikollisverkostoja, jotka taistelevat alueellisesta vallasta ja Pohjois-Malin salakuljetusreittien hallinnasta.²⁶

2 Poliittinen tilanne

Malin presidenttinä toimi elokuuhun 2020 asti demokraattisilla, vapailla ja oikeudenmukaisilla vaaleilla²⁷ ensimmäisen kerran vuonna 2013 ja sittemmin vuonna 2018 valittu Ibrahim Boubacar Keïta (IBK), jonka ensimmäisen presidenttikauden keskeisenä tavoitteena oli vakiinnuttaa valtion valta-asema aiemmin islamistien hallussa olleilla pohjoisilla alueilla, erityisesti Kidalissa. Lisäksi Keïta aloitti korruption ja nepotismin vastaisen taistelun maan viranomaisorganisaatioissa. Korruption ja väärinkäytösten kitkeminen ei kuitenkaan onnistunut Keïtan suunnitelmien mukaan. Malin hallitus hajosi ja vaihtui IBK:n presidenttiyden aikana useita kertoja, ja lukuisia kansanedustajia ja ministereitä erosi vuoden 2013 jälkeen tehtävistään vastalauseena presidentin valtapolitiikalle.²⁸

Malissa järjestettiin maaliskuussa 2020 parlamenttivaalit, joita leimasivat väkivaltaisuuudet ja matala äänestysprosentti. Parlamenttivaalien epäonnistuminen heikensi entisestään presidentti Keïtan hallituksen suosiota ja johti lopulta sotilasvallankaappaukseen elokuussa 2020. Ristiriitaisena instituutioon pidetty perustuslakituomioistuin teki kiistellyn ratkaisun 30 edustajanpaikan kohtalosta; päätös antoi valtapuolueelle enemmistöaseman ja nostatti mielenosoitusten myrskyn kesä-heinäkuussa 2020. Oppositiopuolueiden, uskonnollisten johtajien ja *Mouvement du 5 juin Rassemblement des Forces Patriotiques* (M5-RFP, engl. *The June 5 - Rally of Patriotic Forces Movement*) -sateenvarjokoalitioksi liittoutuneiden ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestöjen johtamat mielenosoitukset ottivat kantaa myös laajamittaiseen viranomaiskorruption sekä maan turvallisuustilannetta heikentävään aseelliseen konfliktiin.²⁹

Toukokuussa 2020 kolme oppositiojohtajaa, näiden joukossa korruptionvastaisesta taistelusta tunnettu Clément Dembélé, pidätettiin syytettynä julkisen rauhan häiritsemisestä. Kaksi pidätetyistä vapautettiin kahden päivän kuluessa muutamien päivien kuluessa pidätyksestä, mutta Dembéléta pidettiin vangittuna kahden viikon ajan ilman syytteeseen asettamista. Syytteistä Dembéléta vastaan luovuttiin sittemmin.³⁰ Kesä-elokuussa 2020 järjestetyt mielenosoitukset eskaloituivat laajamittaisiksi väkivaltaisuuksiksi, joissa tuhottiin hallintorakennuksia ja uhkailtiin viranomaisia.³¹ Heinäkuussa ainakin 14 mielenosoittajaa sai surmansa kolmen päivän aikana eskaloituneissa mielenosoituksiin liittyneissä väkivaltaisuuksissa, joihin turvallisuusviranomaiset vastasivat voimakeinoin.³² Turvallisuusviranomaiset pidättivät mielenosoitusten yhteydessä ainakin viisi oppositiojohtajaa,

²⁴ AFP / Twitter 13.8.2018.

²⁵ ACD 2018.

²⁶ International Crisis Group [päiväämätön]; UNSC 28.2.2020.

²⁷ Useat kansainväliset toimijat pitivät vuoden 2013 presidentinvaaleja joistakin puutteista huolimatta pääosin vapaina ja oikeudenmukaisina (Ks. esim. US DoS 20.4.2018; Europa World Online 2018).

²⁸ Harmon / Europa World online 2018; Maliactu 10.4.2017.

²⁹ HRW 13.1.2021; Freedom House 3.3.2021.

³⁰ HRW 13.1.2021.

³¹ HRW 13.1.2021; Freedom House 3.3.2021.

³² Freedom House 3.3.2021.

jotka kuitenkin vapautettiin 13.6.2020. Lisäksi viranomaiset tekivät ratsian M5-RFP - ihmisoikeuskoalition toimiloihin ja tukahduttivat mielenosoituksia voimakeinoin kuten kyynelkaasulla ja ampumalla. Lisäksi hallitus sulki sosiaalisen median kanavia useammaksi päiväksi levottomuuksien aikana. 18.8.2020 Malin armeijan upseereista koostuva kapinarintama syöksi sotilasvallankaappauksella IBK:n vallasta ja vangitsi Keitan lisäksi maan pääministerin Boubou Cissé, useita hallituksen ministereitä sekä hallitusmyönteisiä kenraaleja. Vallankaappauksen toteuttanut *Comité national pour le salut du peuple* (CNSP, engl. *National Committee for the Salvation of the People*) -sotilasjunta, jota johtaa kenraali Assimi Goïta, nimitti entisen kenraalin ja puolustusministerinä toimineen Bah N'Daoun (vaihtoehtoinen kirjoitusasu: Ndaw) väliaikaiseksi presidentiksi 21.9.2020. N'Daou lupasi, että siviilihallitus valittaisiin 18 kuukauden sisällä vallan vaihtumisesta.³³ Malin pääministeriksi nimitettiin 27.9.2020 entinen ulkoministeri Moctar Ouane.³⁴

Malin yksikamarisessa kansalliskokouksessa on normaalitilanteessa 147 edustajanpaikkaa, ja parlamentin toimikausi on yleensä viisi vuotta. Presidentti IBK hajotti kansalliskokouksen elokuussa 2020 jouduttuaan vallankaappauksen suorittaneen CNSP-kapinaryhmittymän pidättämäksi. Erinäiset alueelliset ja kansainväliset toimijat tuomitsivat sotilasvallankaappauksen ja vaativat CNSP:tä asettamaan siirtymäkauden johtoon siviilihallinnollisia toimijoita. Joulukuussa 2020 muodostettiin 121-paikkainen National Transitional Council (CNT, ransk. *Conseil national de transition*) -neuvosto, jonka puheenjohtajaksi nimitettiin kenraali Malick Diaw. Maan turvallisuusjoukkojen edustajat pitävät hallussaan 22 neuvoston edustajanpaikkaa, ja poliittisilla puolueella ja järjestöillä on hallussaan 11 paikkaa. The June 5th Movement – Rally of Patriotic Forces (M5-RFP) -koalitiolla on 8 paikkaa.³⁵ Siirtymäajan hallituksen toimikaudeksi on määritetty 18 kuukautta.³⁶

Malin oikeuslaitosta ja viranomaisjärjestelmää leimaa yleinen rankaisemattomuuden kulttuuri, ja erityisesti vuosien 2012–2013 sotilasvallankaappauksen ja Pohjois-Malin islamistihallinnon aikaisissa korkean profiilin ihmisoikeusloukkaustapauksissa ei ole nostettu syytteitä tai oikeuskäsittelyjä on lykätty toistuvasti. Vuonna 2016 käynnistynyt oikeudenkäynti vallankaappaukseen osallistunutta entistä Malin armeijan kenraalia Amadou Haya Sanogoa vastaan siirrettiin ensin vuoteen 2017, ja vuoden 2019 lopussa tapauksen käsittely oli edelleen kesken valitustuomioistuimessa odottamassa DNA-analyysien tuloksia. Sanogoa syytetään huhtikuussa 2012 sotilasvallankaappauksen yhteydessä tapahtuneesta 21 "punabaretin" eli Malin armeijan sotilaan sieppaamisesta, kiduttamisesta ja murhasta.³⁷ Sanogon oikeusprosessi eteni hiukan tammikuussa 2020, kun Bamakon valitustuomioistuin myönsi vuodesta 2013 vangittuna olleelle Sanogolle ehdonalaisen vapauttamisen. Tuomioistuin perusteli päätöstään varsinaista oikeudenkäyntiä edeltävän vankeusajan kohtuuttomalla pituudella.³⁸ 30.9.2019 Kansainvälinen rikostuomioistuin ICC nosti syytteet Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoudia vastaan sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan liittyen vuoden 2012 AQIMin ja Ansar Dine (tai: Ansar al-Din) -terroristijärjestöjen suorittamaan Timbuktun valloitukseen. Al Hassan vietti vuoden pidätettynä Malissa odottamassa luovutusta Haagissa sijaitsevaan ICC:hen.³⁹

³³ HRW 13.1.2021.

³⁴ Freedom House 3.3.2021; CIA World Factbook 23.3.2021.

³⁵ Freedom House 3.3.2021; Jeune Afrique 4.12.2020.

³⁶ International Crisis Group 9.11.2020.

³⁷ USDOS 11.3.2020, s. 2; USDOS 30.3.2021, s. 4-5; Freedom House 3.3.2021; Amnesty International 22.2.2018.

³⁸ USDOS 30.3.2021, s. 5.

³⁹ USDOS 11.3.2020, s. 2.

3 Yleinen turvallisuustilanne ja konfliktin luonne

Malin konflikti on pahentunut edelleen vuoden 2020 aikana, ja YK on ilmaissut tyytymättömyytensä vuoden 2015 rauhansopimusprosessin etenemiseen.⁴⁰ ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuosi 2020 on ollut Malin konfliktin historian kuolettavin.⁴¹ Maailman valtioiden turvallisuutta arvioivan Global Peace Index -indeksin mukaan Mali sijoittuu vuonna 2020 163 valtion vertailussa sijalle 144, erityisesti aseelliseen konfliktiin liittyvän sattumanvaraisen väkivallan vuoksi. Afrikan valtioiden (n = 44) välisessä vertailussa Malin sijoitus on 39.⁴² Maan yleinen turvallisuustilanne on heikentynyt, ja terroristiryhmittymien ja muiden aseellisten ryhmittymien suorittamat väkivaltaiset iskut lisääntyneet. Erityistä huomiota kansainväliset tahot ovat kiinnittäneet maan keskiosien heikentyneeseen turvallisuustilanteeseen: etnisperustaiset kodinturvajoukot ja jihadistiryhmittymät ovat lisänneet etnisesti motivoituneita iskuja sekä alueen siviiliväestöä että sotilasoperaatioita ja toisiaan vastaan.⁴³ Vuoden 2020 aikana väkivaltaisuudet ovat keskittyneet Malin keskiosiin ja erityisesti Moptin alueen etelä- ja kaakkoisosiin. Jihadistit ja ääri-islamistien vastaiseen taisteluun perustetut paikalliset kodinturvajoukot ovat suorittaneet siviiliväestöön kohdistuneita joukkomurhia, ryöstelyä ja omaisuuden tuhoamista. Konfliktin alkuvuosina maan keskiosissa raportoitiin vain sattumanvaraisia ja ajoittaisia iskuja, mutta vuoden 2018 jälkeen hyökkäykset ovat olleet säännöllisiä ja laajamittaisia, ja väkivaltaa määrittelee selvästi uhrien etnisyys: fulanit vs. dogonit. International Crisis Group -järjestön mukaan Malin hallitus on osasyylinen väkivallan lisääntymiseen, sillä se on keskittynyt terrorisminvastaiseen taisteluun ja alueellisiin sotilasoperaatioihin paikallistason konfliktin rauhoittamisen ja sovittelun sekä yleisen järjestyksenvalvonnan kustannuksella.⁴⁴

Etniset ja heimojen väliset väkivaltaisuudet keskittyvät tällä hetkellä erityisesti Moptin alueen etelä- ja kaakkoisosiin Nigerjoen altaan alueelle. Alue on pinta-alaltaan pieni (vain noin 5 % Malin kokonaispinta-alasta), mutta se toimii erityisesti fulani- ja dogon-ryhmittymien etnisen väkivallan keskeisenä näyttämönä. Nämä etniset ryhmät muodostavat pääosan alueen asukkaista. Jihadistien saapuminen alueelle vuosina 2015-2016 nostatti etnisen väkivallan aallon. Ääri-islamistit hyökkäsivät merkittäviä hallitusmyönteiseksi epäilemiään dogon-heimon edustajia vastaan, mikä johti puolestaan dogon-heimon kuuluvien muodostaman kodinturvaliikkeen Da Na Ambassagoun ("The hunters who trust in God") perustamiseen. Osa kodinturvajoukkoihin kuuluvista taistelijoista tekee iskuja myös alueen siviiliväestöä vastaan: uhreiksi valikoituu yleensä fulani-heimon jäseniä, joita epäillään islamistien tukijoiksi. Vastaiskuna fulaneista koostuvat aseelliset ryhmittymät (osa jihadistista, osa muiden intressien perusteella syntyneitä paikallismilitioita) ovat hyökänneet dogon-yhteisöjä vastaan, eivätkä alueella solmitut paikalliset tulitaukosopimukset ole pitäneet.⁴⁵

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Malissa raportoitiin vuonna 2019 yhteensä 642 eri tavoin luokiteltua väkivaltaista iskua tai välikohtausta⁴⁶, joissa sai surmansa yhteensä 1873 ihmisiä. Määrällisesti eniten raportoitiin siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa (295 välikohtausta), josta aiheutui 806 kuolonuhria. Taisteluista raportoitiin 185 (kuolonuhreja 831), räjähd- ja etäiskuja 106 (kuolonuhreja 234) sekä mellakoita 56 (2 kuolonuhria).

⁴⁰ UN HRC 3.2.2021, s. 4; HRW 13.1.2021; International Crisis Group 9.11.2020; Bertelsmann Stiftung 2020.

⁴¹ ACLED 17.12.2020.

⁴² IEP / GPI 6/2020, s. 9 ja 19.

⁴³ UN HRC 3.2.2021, s. 4; HRW 13.1.2021; International Crisis Group 9.11.2020; Bertelsmann Stiftung 2020.

⁴⁴ International Crisis Group 9.11.2020.

⁴⁵ International Crisis Group 9.11.2020.

⁴⁶ Tässä huomioitu seuraavat tapahtumakategoriat: taistelut (battles), siviiliväestöön kohdistuva väkivalta (violence against civilians), räjähd- ja etäiskut (explosions/remote violence) sekä väkivaltaiset mellakat (riots).

Vuonna 2020 Malissa raportoitiin yhteensä 1043 väkivaltaista iskua tai välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 2845 ihmistä. Näistä siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa oli 435 tapausta, joista aiheutui 903 kuolonuhria. Taisteluista raportoitiin 423, kuolonuhrien määrä nousi 1657:än. Räjähde- ja etäiskuja tapahtui 134, näissä sai surmansa 262 ihmistä. Mellakoita raportoitiin 51, kuolonuhreja 23.⁴⁷

Vuoden 2021 alkuneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) raportoitiin yhteensä 145 väkivaltaista välikohtausta, joissa sai surmansa 349 ihmistä. Välikohtauksista 52 oli siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa; näissä välikohtauksissa sai surmansa 50 ihmistä. Taisteluista raportoitiin 51, niissä sai surmansa 196 ihmistä. Räjähde- ja etäiskuja raportoitiin 38: kuolonuhreja 101. Mellakoita raportoitiin 4, niissä surmansa sai kaksi ihmistä.⁴⁸

Edellä mainitut välikohtaukset painottuivat vuosina 2020 ja 2021 erityisesti Gaon ja Moptin alueille; siviiliväestön kohdistunutta väkivaltaa raportoitiin aiempia vuosia enemmän myös Ségoun alueella maan keskiosassa.⁴⁹

Malin ihmisoikeus- ja turvallisuustilannetta tarkkaileva YK:n riippumaton asiantuntija ja YK:n rauhanturvaoperaatio Malissa (MINUSMA) ilmaisivat 3.2.2021 julkaistussa raportissa huolensa maan pohjois- ja keskiosien heikosta turvallisuustilanteesta ja siviiliväestöön kohdistuneista jatkuvista iskuista, joista ovat olleet vastuussa väkivaltaiset ääriryhmittymät sekä yhteisöjen muodostamat aseelliset kodinturvajoukot. Kansalliset ja kansainväliset joukot eivät ole raportin mukaan pystyneet riittävästi puuttumaan em. ryhmittymien siviiliväestölle muodostamaan turvallisuusuhkaan. MINUSMA:n mukaan kesä-joulukuun (2.6.-28.12.2020) välisellä ajanjaksolla raportoitiin 575 siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaista iskua tai hyökkäystä. Eniten väkivallasta kärsivät Moptin alueen asukkaat; Moptissa raportoitiin em. tarkastelujaksolla yhteensä 254 väkivaltaista iskua, mikä oli yli 44 % kaikista väkivallanteoista.⁵⁰

Ääriryhmittymien siviiliväestöön sekä kansallisiin ja kansainvälisiin asejoukkoihin maan pohjois- ja keskiosissa kohdistamat väkivaltaiset iskut jatkuivat YK:n turvallisuusneuvoston osavuosikatsauksen mukaan taukoamatta myös kesä-syyskuussa 2020. JNIM- (*Jama'a Nusrat ul-Islam wa al-Muslimin*) ja ISGS (*Islamic State in the Greater Sahara*) -terroristiryhmittymien väliset iskut jatkuivat erityisesti Gaon alueella, mikä oli YK:n mukaan seurausta ISISin toiminta-alueen laajenemisesta maan keskiosista pohjoiseen sekä Malin, Burkina Fason ja Nigerin väliselle raja-alueelle.⁵¹ Gaon kaupungissa raportoitiin myös arabi- ja songhai -yhteisöjen välisiä etnisiä yhteenottoja. The Coordination des mouvements de l'Azawad -jihadistiryhmittymä (CMA) laajensi vaikutusalueettaan Kidalin ja Timbuktun alueilla. Kidalissa järjestöllä on merkittävä asema alueellisten turvallisuuspalveluiden tarjoajana.⁵²

YK:n turvallisuusneuvoston mukaan maaliskesäkuussa 2020 terroristiryhmittymät al-Qaida (erityisesti al-Qaida -yhteistyöstä tunnettu JNIM) ja ISGS jatkoivat Malin turvallisuusjoukkoihin ja siviiliväestöön kohdistuneita hyökkäyksiään maan pohjois- ja keskiosissa. Myös terroristi- ja kapinallisryhmittymien välisiä iskuja raportoitiin. 20.3.-2.6.2020 välisellä tarkastelujaksolla 169 siviiliä sai surmansa ja 79 haavoittui yhteensä 190 välikohtauksessa; iskujen määrä oli vähentynyt vuoden 2020 ensimmäiseltä raportointijaksolta. 51 % iskuista tapahtui Moptin alueella. Maan pohjoisosissa merkittävimmän turvallisuusuhan muodostivat alueella toimivat terroristiryhmittymät JNIM sekä ISGS, jotka jatkoivat toimintaansa Gaon, Timbuktun ja Ménakan

⁴⁷ ACLED 1.1.-31.12.2019; ACLED 1.1.-31.12.2020.

⁴⁸ ACLED 1.1.-12.3.2021.

⁴⁹ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

⁵⁰ UN HRC 3.2.2021, s. 4.

⁵¹ ISGS on ISIS-terrorijärjestön läntisen Afrikan haara, jonka toiminta käynnistyi vuonna 2015 (Editorials / VOA 10.10.2019).

⁵² UNSC 29.9.2020, s. 8.

alueilla. Maan keskiosissa raportoitiin dogonien ja fulanien etnisten ryhmien jäsenistä muodostettujen militioiden välisiä yhteenottoja sekä terroristiryhmittymien suorittamia iskuja.⁵³

International Crisis Group -järjestön kuukausittaisen kriisiseurannan (CrisisWatch) mukaan Malin tilanne on säilynyt muuttumattomana lokakuun 2020 ja helmikuun 2021 välisellä tarkastelujaksolla ("unchanged situation"). Helmikuussa 2021 jännitteiden raportoitiin pysyneen korkealla tasolla maan hallituksen ja poliittisen opposition ja kansalaisyhteiskunnan välillä; samaan aikaan jihadistinen väkivalta jatkui maan keskiosissa. Moptin alueella Douentzan piirikunnassa jihadistit jatkoivat kuolettavia iskuja valtiollisia ja kansainvälisiä turvallisuusjoukkoja vastaan. Esimerkiksi 3.2.2021 al-Qaidaan linkittyneen JNIM (*Jamaat Nusrat al-Islam wal-Muslimeen*) -terroristijärjestön taistelijat suorittivat iskun Bonin kylän läheisyydessä sijaitsevaan armeijan tukikohtaan: iskussa sai surmansa yhdeksän sotilasta. Ranskan asevoimat vastasivat iskuun ilmaiskulla, jossa sai surmansa 20 kapinallista. JNIM:n taistelijoiksi epäillyt kapinalliset hyökkäsivät 10.2.2021 YK:n MINUSMA-rauhanturvaoperaation tukikohtaan Kerenan kylän lähistöllä Moptin alueella: iskussa sai surmansa yksi rauhanturvaaja ja haavoittui 27. Moptissa tapahtui myös muita väkivaltaisuuksia. 17.-18.2.2021 epäillyt jihadistit tappoivat vähintään yhdeksän ihmistä Bandiagaran piirikunnassa; 25.2.2021 JNIM-taistelijat hyökkäsivät Dialloubén sotilastukikohtaan sekä santarmien tukikohtaan Bandiagarassa: jälkimmäisessä iskussa sai surmansa yhdeksän santarmia. 28.2.2021 JNIM-taistelijat hyökkäsivät kolmeen dogon-heimon asuttamaan kylään Bandiagaran ja Bankassin piirikunnissa surmaten yhdeksän asukasta.⁵⁴

Vuoden 2020 aikana raportoitiin JNIM- ja ISGS-ryhmittymiin kuuluvien alaryhmien välisistä taisteluista maan pohjoisosissa sekä Malin, Burkina Fason ja Nigerin välisellä raja-alueella. Erityisen paljon yhteenottoja raportoitiin Ansongon piirikunnassa Gaon alueella. JNIM ja ISGS laajensivat toiminta-alueitaan enenevässä määrin myös maan keskiosiin, mikä johti puolestaan terroristiryhmittymien ja paikallisten kodinturvajoukkojen välisiin yhteenottoihin ja etnisiin väkivaltaisuuksiin. Terroristisiksi määritellyt ääriyhmät jatkoivat niin ikään toimintaansa myös Timbukton alueella.⁵⁵ YK:n turvallisuusneuvoston raportissa 28.2.2020 todetaan CMA-, MAA-Plateforme - ja GATIA-CMA -ryhmittymien välisen yhteistyön lisääntymisestä: turvallisuusneuvosto arvioi tämän johtuvan tarpeesta koordinoida huumausaineiden salakuljetusta Gaon ja Kidalin alueilla. Sen sijaan Timbukussa raportoitiin CMA:han ja MAA-Plateforme -ryhmittymiin kytköksissä olevien kapinallisryhmittymien välisistä yhteenotoista.⁵⁶

3.1 Aseelliset toimijat

3.1.1 Konfliktin osapuolet

Malin konfliktin osapuolet ja liittolaisuussuhteet ovat muuttuneet viimeisten kahden vuoden aikana: konfliktin osapuolia ovat tällä hetkellä valtiolliset toimijat eli Malin hallituksen sekä jossain määrin naapurivaltioiden Burkina Fason ja Nigerin joukot, erinäiset kapinallisryhmittymät sekä enenevässä määrin etnisten ryhmien ja yhteisöjen intressejä suojelemaan syntyneet etniset kodinturvajoukot. Keskeisimpiä kapinallisryhmittymiä ja -koalitioita ovat tällä hetkellä vuoden 2015 Algerin rauhansopimuksen allekirjoittaneet ryhmittymät ja liittoumat CMA ja Platform-koalitio. CMA (*Coordination des mouvements de l'Azawad*) irtisanoutui 25.9.2020 Algerin rauhansopimuksesta vastalauseena presidentti Keïtan asettamille uusille ehdoille. CMA:n alajaostoja ovat puolestaan MNLA (*National Movement for the Liberation of Azawad / Mouvement National de Libération de l'Azawad*), HCUA (*the High Council for the Unity of Azawad*) sekä MAA (*the Arab Movement of Azawad*). Hallitusmyönteiseen Platform-koalitioon

⁵³ UNSC 2.6.2020, s. 3-4.

⁵⁴ International Crisis Group 2/2021.

⁵⁵ UNSC 28.12.2020, s. 6.

⁵⁶ UNSC 28.2.2020, s. 3.

kuuluvat ns. pohjoisen ryhmittymät GATIA (*Imghad Tuareg and Allies Self-Defense Group*), MAA-PF (*the Arab Movement for Azawad-Platform*) ja CMFPR (*the Coordination of Patriotic Resistance Forces and Movements*).⁵⁷

Malin konfliktissa sekä siviiliväestöön kohdistuneisiin ihmisoikeusloukkauksiin että sotilas- ja rauhanturvaoperaatioihin kohdistuneisiin iskuihin ovat vuosina 2019-2021 syylistyneet erityisesti ääri- ja terroristiryhmittymiksi luokitellut ISGS (*Islamic State in the Greater Sahara*) sekä siihen liitetyt pienemmät islamistiryhmittymät ja toisaalta islamilaisen Magrebin al-Qaida AQIM (*Al-Qaeda in the Islamic Maghreb*) sekä sille uskollinen JNIM (*Jamaat Nusrat al-Islam wal-Muslimeen*)⁵⁸, jonka alaryhmittymät Katiba Macina ja Katiba Serma ovat niin ikään suorittaneet vuosina 2020 ja 2021 iskuja erityisesti Malin keskiosissa Moptin ja Ségoun alueilla.⁵⁹ Aiemmin konfliktin kannalta keskeiset toimijat kuten terroristisiksi luokiteltu jihadistiryhmittymä MUJAO (*Movement of Unity and Jihad in West Africa*) ja sittemmin JNIM-kapinallisryhmittymään sulautunut Ansar Dine ovat menettäneet vaikutusvaltaansa alueella.⁶⁰ Lisäksi Malin konfliktin ratkaisemiseen osallistuvat YK:n rauhanturvaoperaatio MINUSMA, Ranskan valtion sotilasoperaatio Barkhane sekä Sahel-maiden yhteiset G5-turvallisuusjoukot.⁶¹

3.1.2 Kapinallis- ja terroristiryhmittymät

Tällä hetkellä Malin konfliktin keskeisimmät kapinallis- ja terroristiryhmittymät on lueteltu tämän raportin kohdassa 3.1. Tässä kappaleessa on esitelty ACLED-konfliktitietokannan välikohtauksiin määrällisesti eniten syylistyneet ryhmittymät ja toimijat.

JNIM (*Jamaat Nusrat al-Islam wal-Muslimeen*)

JNIM (engl. *Group for Support of Islam and Muslims / GSIM*) on salafi-jihadistinen terroristiryhmittymä, joka perustettiin 2.3.2017 al-Qaida in Mali -järjestön viralliseksi siiveksi Malissa. JNIM on Magrebin al-Qaidan (AQIM), Ansar Dine -, Al-Mourabitoun- ja Katiba Macina (Macina Liberation Front) -järjestöjen yhteenliittymä. JNIM:n johdossa on tuaregi-heimoon kuuluva Iyad ag Ghaly sekä tämän apulaispäällikkö, fulani-heimoon kuuluva Hamadou (tai: Amadou) Kouffa (tai: Koufa), joka toimii myös Katiba Macina -alaryhmittymän johtohahmona.⁶² JNIM:n tavoitteena on yhdistää kaikki Sahelin alueen terroristiryhmittymät, eliminoida lännen ja erityisesti Ranskan sotilaallinen vaikutusvalta alueelta ja luoda Sahelin alueelle Malista käsin toimiva islamilainen valtio. JNIM on onnistunut integroitumaan Moptin alueen paikallisyhteisöihin ja keskittänyt rekrytointitoimensa fulani-heimon jäseniin. Ryhmittymä on hyötynyt Moptin alueelta kotoisin olevan Hamadou Koufan karismaattisesta johtajuudesta. Ryhmän kooksi arvioidaan tällä hetkellä noin 1000-2000 jäsentä.⁶³

JNIM:n ensisijaisena taistelutavoitteena on ajaa ulkomaalaiset (erityisesti YK- ja Ranskan) joukot pois Malista. Perustamisestaan lähtien JNIM on ottanut säännöllisesti yhteen Ranskan terrorismin vastaisten operaatioiden, MINUSMA-rauhanturvaoperaation sekä Sahelin alueen yhteisten G5-joukkojen kanssa. JNIM on suorittanut monimutkaisia iskuja kuten salamurhia, itsemurhapommituksia, sieppauksia sekä etä- ja räjähdyskuja. Monet JNIM-taistelijat kuuluvat

⁵⁷ USDOS 11.3.2020, s. 1-2; USDOS 30.3.2021.

⁵⁸ USDOS 11.3.2020, s. 2-3.

⁵⁹ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]; ACLED 17.12.2020.

⁶⁰ ACLED-konfliktitietokanta ei mainitse MUJAO-ryhmittymää yhdenkään vuosina 2020 ja alkuvuodesta 2021 tapahtuneen iskuna tekijänä. Ansar Dine (kirjoitetaan myös Ansar al-Din) sulautui maaliskuussa 2017 osaksi JNIM-ryhmittymää (BBC 21.6.2018), mutta ACLED nimeää sen tekijäksi yhteensä neljässä vuosina 2020 ja 2021 sattuneessa etä- tai räjähdyskuussa (ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel]).

⁶¹ HRW 13.1.2021; IISS 2020.

⁶² EASO 17.12.2020, s. 3-4; Zenn / Jameston Foundation 3.12.2020.

⁶³ EASO 17.12.2020, s. 4.

fulani-heimoon, ja ryhmittymä onkin osallistunut myös paikallistason etnisiin yhteenottoihin paikallisten fulani-militioiden rinnalla. Näiden iskujen ensisijaisena kohteena ovat olleet kilpailevan dogon-heimon kylät ja yhteisöt.⁶⁴

Katiba Macina (Macina Liberation Front)

Katiba Macina kuuluu nykyisin virallisesti JNIM-ryhmittymään, ja se perustettiin alun perin alkuvuodesta 2015 Moptissa fulani-imaamin ja entisen Ansar Dine -terroristijärjestön jäsenen (H)amadou Koufan toimesta. Verrattain lyhyessä ajassa ryhmittymä onnistui ajamaan Malin armeijan joukot useilta Moptin eri alueilta ja lujittamaan asemaansa Nigerjoen sisäsuiston alueella sekä Malin keskiosissa. European Council on Foreign Relations (ECFR) -ajatushautomon mukaan ryhmittymän suosio perustuu paikallisen fulani-väestön tyytymättömyyteen, paikallisen toimeenpano- ja tuomiovallan heikkouteen ja toimimattomuuteen sekä alueen heimojen välisiin jännitteisiin. Vaikka ryhmittymään kuuluu myös muita kuin fulani-heimon edustajia, Katiba Macina on onnistunut lietsomaan stigmatisointia ja etnisyyteen perustuvia vastakkainasetteluja, joita Hamadou Koufa on hyödyntänyt uusien jäsenten rekrytoinnissa.⁶⁵

Katiba Macina koostuu aseistautuneesta ydintaistelijajoukosta, joka on saanut sotilaallista koulutusta ja elää pensasalueella. Taistelijat ovat riippuvaisia paikallisten asukkaiden materiaalisesta ja logistisesta avusta sekä tiedustelupalveluista. Vuoden 2017 jälkeen Katiba Macina on osallistunut erityisen paljon yhteisöjen välisiin väkivaltaisuuksiin, iskenyt YK- ja Malin armeijan joukkoja vastaan maan keskiosissa ja ottanut haltuunsa Moptin alueen eri osia. Ryhmittymän iskujen kohteena ovat olleet erityisesti hallitusyhteistyöstä tai -myönteisyydestä epäillyt toimijat ja se on hyökännyt erityisen paljon valtion virkamiehiä, turvallisuus- ja puolustushaarojen työntekijöitä sekä aluehallintoviranomaisia, kyläpäälikköjä, imaameja ja muita "avunantajia" vastaan. Katiba Macinan taistelutaktiikat ovat muuttuneet aiempaa väkivaltaisemmiksi ja suurin osa JNIM-ryhmittymän suorittamaksi epäillyistä iskuista on todellisuudessa Katiba Macinan suorittamia.⁶⁶

ISGS (Islamic State in the Greater Sahara)

ISGS toimii pääasiassa Malista ja Nigeristä käsin näiden valtioiden välisellä raja-alueella, mutta myös Burkina Fasossa. ISGS:n perusti toukokuussa 2015 Al-Mourabitoun -ryhmästä eronnut Adnan Abu Walid al-Sahraoui. Al-Sahraoui julisti vuonna 2015 uskollisuutensa ISIS-ryhmittymälle ja julisti itsensä Al-Mourabitoun -ryhmän emiiriksi. Al-Sahraouin liittolaisuuden osoitus aiheutti välirikon Al-Mourabitounin perustajan Mokhtar Belmokhtarin kanssa; jälkimmäinen ilmoitti pysyvänsä lojaalina al-Qaidalle. Lokakuussa 2016 ISIL:in Amaq News Agency tunnusti virallisesti al-Sahraouin uskollisuusvalan ja ISGS:stä tuli ISISin läntisen Afrikan haara. Vaikka ISGS:n toiminnan on väitetty kärsivän koherentista ja ideologisesti motivoituneen narratiivin puuttumisesta, se on ilmaissut tavoitteekseen korvata alueen siviilihallinnot islamilaisella valtiolla.⁶⁷

Vuodesta 2017 lähtien ISGS on lisännyt alueellista vaikutusvaltaansa Malin ja Nigerin välisen raja-alueen yhteisöjen välisen konfliktin pahennuttua, ja monet ISGS-taistelijat kuuluvat alueen paikallisyhteisöihin. Kuten JNIM, ISGS on pyrkinyt hyödyntämään paikallisyhteisöissä eläviä jännitteitä ja tyytymättömyyttä kannattajien hankkimisessa. ISGS:n taistelijat tulevat useista eri etnisistä ryhmittymistä, Malissa erityisesti fulani- ja Moptin ja Gaon alueilla dawsahak-heimosta. Taistelijoihin kuuluu myös tuaregeja, sahraoui- ja mossi -heimojen edustajia sekä bambaroita.

⁶⁴ EASO 17.12.2020, s. 4-5.

⁶⁵ EASO 17.12.2020, s. 5.

⁶⁶ EASO 17.12.2020, s. 5.

⁶⁷ EASO 17.12.2020, s. 5-6.

ISGS:n ydintaistelijajoukko muodostuu noin 200-300 taistelijasta, mutta se hyödyntää myös paikallisyhteisöjen apua mm. tiedustelutoiminnassaan ja logistiikassaan. ISGS hyödyntää myös ns. ad-hoc -taistelijoita, joita värvätään paikallisyhteisöistä tiettyihin taistelutoimiin. Tällaiset taistelijat saattavat muodostaa jopa 70 % tietyn iskun tai hyökkäyksen suorittajista. ISGS ei ole onnistunut ottamaan haltuunsa kokonaisia alueita eikä luomaan niille omia hallintorakenteita, mutta toisaalta se liikkuu alueelta toiselle nopeasti ja suorittaa iskuja laajalla maantieteellisellä alueella. ISGS:n taistelutaktikat ovat kehittyneitä ja virallisten taistelijoiden vähyydestä huolimatta ryhmittymä on onnistunut aiheuttamaan massiivista tuhoa ja kuolonuhreja. ISGS:n taistelijat liikkuvat usein moottoripyörillä ja onnistuvat pakenemaan iskupaikalta ennen armeijan mobilisoitumista. ISGS käyttää iskuissaan kranaatinheittämiä, raskaita konekiväärejä ja sinkoja; näiden lisäksi ryhmittymä suorittaa laajamittaisia räjähdyskuja ja itsemurhapommituksia. ISGS:n kohteina ovat olleet sekä kansalliset että kansainväliset sotilasjoukot, etniset ryhmät ja yhteisöt sekä paikallishallinnon edustajat. Vuodesta 2018 eteenpäin ISGS on hyökännyt enenevässä määrin myös kouluihin. Vuonna 2020 ISGS otti yhteen JNIM-ryhmittymän kanssa Gaon, Moptin ja Ménakan alueilla; hyökkäysten yhteydessä sai surmansa myös lukuisia siviilejä.⁶⁸

ISGS käy valtataistelua toista islamistiryhmittymää JNIM:ää vastaan. Näiden ryhmittymien väliset yhteenotot ovat lisääntyneet erityisesti heinäkuun 2019 jälkeen. Syyskuussa 2019 al-Qaida raportoi JNIM:n onnistuneen karkottamaan ISGS:n useista Malin keskiosien kaupungeista. Toisaalta maaliskuussa 2020 YK raportoi ISGS:n laajentaneen toiminta-alueitaan Gaon ja Timbuktun alueille, jotka olivat aiemmin JNIM:n toiminta-alueita. YK:n mukaan ryhmittymien väliset yhteenotot olivat lisääntyneet alkuvuodesta 2020 Malin keskiosissa ja Timbuktun alueella. Voimasuhteiden muuttuminen ISGS:n eduksi johtuu useiden lähteiden mukaan JNIM-ryhmittymän alaryhmän Katiba Macinan sisäisestä jakautumisesta, jonka jälkeen useat Katiba Macina -taistelijat ovat lähteneet ryhmästä ja liittyneet ISGS:n riveihin.⁶⁹

Yhteisöjen kodinturvajoukot

Malin keskiosat ovat etnisesti moninaisia. Esimerkiksi Moptin alueella elää mm. fulaneita, bambaroita, bozoja, dogoneita ja tellemaita. Yksi konfliktin pahenemisen taustatekijöistä on maan keskiosia asuttavien yhteisöjen välinen taistelu viljelymaista ja muista elinkeinon harjoittamiseen tarvittavista luonnonvaroista. Erinäiset aseelliset ryhmittymät kuten JNIM ja ISGS ovat pyrkineet hyödyntämään alueen asukkaiden välisiä jakolinjoja, ja erityisesti JNIM on profiloitunut fulani-yhteisöjen intressien puolustajaksi. Fulanien liittyminen ääriryhmittymiin on saanut muut alueen heimot muodostamaan omia kodinturvajoukkojaan, ja valtiovallan poissaolon vuoksi etnisyyteen perustuvat kodinturvajoukot ovat voineet lisääntyä huomattavasti. Asemansa vakiinnuttaneisiin kodinturvajoukkoihin kuuluvat mm. bambaroista koostuvat donso-joukot sekä pääasiassa dogon-heimon edustajista koostuva Dan Na Ambassagou. Edellä mainitut ryhmittymät koostuvat pääosin perinteistä metsästäystä harjoittavista taisteluasein varustautuneista taistelijoista. Näiden lisäksi alueella toimii myös fulani-heimon jäsenistä muodostettu Sékou Bolly -ryhmittymä, jonka jäsenistö koostuu lähinnä entisistä MUJAO-kapinallisryhmittymän jäsenistä.⁷⁰

Malin keskiosien heikko turvallisuustilanne on heikentänyt myös alueen siviiliväestön asemaa. Samaan aikaan kun dogoneista koostuvat aseelliset ryhmittymät kuten Dan Na Ambassagou

⁶⁸ EASO 17.12.2020, s. 6-7.

⁶⁹ EASO 17.12.2020, s. 7.

⁷⁰ EASO 17.12.2020, s. 7-8.

hyökkäävät jihadistien tukijoiksi epäilemiään siviilejä vastaan, fulaneista koostuvat aseelliset ryhmittymät suorittavat väkivallantekoja dogon- ja bambara-siviilejä vastaan syyttäen näitä yhteistyöstä valtion turvallisuusjoukkojen kanssa. Dogon- ja bambara-heimojen jäsenistä koostuvat etniset militiat ovat hyvin edustettuina Malin hallituksessa ja armeijan rakenteissa ja ovat joskus tukemassa Malin armeijan sotilaita sen sotilasoperaatioissa.⁷¹ YK:n turvallisuusneuvoston osavuosikatsauksessa 2.6.-29.9.2020 todetaan, että erityisen paljon etnisten kodinturvajoukkojen ja ääriryhmittymien välisiä, siviiliväestöön vaikuttaneita väkivaltaisuuksia raportoitiin Moptissa Bankassin, Bandiagaran, Douentzan sekä Koron piirikuntien alueilla.⁷² International Crisis Groupin marraskuussa 2020 julkaiseman raportin mukaan suurin osa etnisperustaisista väkivaltaisuuksista tapahtui vuonna 2020 Koron piirikunnan pohjois- ja keskiosissa, Mondoron kunnan alueella Douentzan piirikunnassa, Bankassin piirikunnan keski- ja eteläosissa sekä tietyissä Bandiagaran piirikunnan osissa.⁷³

Dan Na Ambassagou

Dan Na Ambassagou on eräänlainen dogon-heimon jäsenistä muodostettujen etnisten militioiden löyhä yhteenliittymä, joka toimii aktiivisesti Bankassin, Bandiagaran, Koron ja Mondoron piirikuntien alueilla. HRW:n mukaan Dan Na Ambassagoulla on satoja jäseniä ja se on organisoitunut armeijamaisen hierarkian mukaisesti. Ryhmittymän johdossa on Moptin alueelta kotoisin oleva Youssouf Toloba. Toloban joulukuussa 2018 antaman lausunnon mukaan ryhmittymän taistelijamäärä oli tuolloin noussut 5000 taistelijaan, jotka operoivat yli 30 koulutusleiriltä käsin. Ryhmittymällä oli tuolloin myös poliittinen siipi, jolla oli toimistot Korossa, Bandiagarassa, Bankassissa, Douentzassa ja Bamakossa.⁷⁴

Dan Na Ambassagoun taistelijat hyökkäävät usein fulani-kyliä ja -leirejä vastaan ja käyvät taisteluja fulaneista koostuvia etnisiä militioita vastaan, joita se epäilee Katiba Macinan jäseniksi tai tukijoiksi. Maaliskuussa 2019 Dan Na Ambassagoun epäiltiin hyökänneen Ogossagoun ja Welingaran fulani-kyliin Moptin alueella: iskuissa sai surmansa 134 ihmistä ja 55 haavoittui. Iskujen seurauksena Malin silloisen pääministerin raportoitiin hajottaneen ryhmän ja määränneen sen taistelijoita luopumaan aseistaan. Ryhmittymän johtaja Toloba kielsi Dan Na Ambassagoun osallisuuden em. iskuihin ja kieltäytyi aseistariisunnasta kunnes hallitus osoittaisi pystyvänsä turvaamaan alueen dogon-väestön ja omaisuuden turvallisuuden. YK:n turvallisuusneuvoston elokuussa 2020 julkaiseman arvion mukaan Dan Na Ambassagou toimi edelleen yhteistyössä hallituksen joukkojen kanssa. Lisäksi ryhmittymä piti hallinnassaan useita tarkastuspisteitä maan keskiosien suuriin kaupunkeihin kuten Sévaréen, Bandiagaraan, Bankassiin ja Koroon johtavilla päätteillä.⁷⁵

Vuonna 2020 Dan Na Ambassagoun on raportoitu syllistyneen MINUSMA-rauhanturvaoperaation partioiden häiritsemiseen siviiliväestön turvaamiseen pyrkivien operaatioiden aikana sekä estäneen paikallisia fulaniasukkaita pääsemästä toreille, kouluihin ja terveyskeskuksiin dogon-valtaisissa kaupungeissa. YK:n mukaan ryhmittymä on pyrkinyt myös pakkorekrytoimaan jäseniä paikallisista dogoni-kylistä ja kostanut väkivaltaisesti niille, jotka ovat kieltäytyneet. Dan Na Ambassagoun on lisäksi raportoitu rekrytoineen 11–17 -vuotiaita taistelijoiksi.⁷⁶

⁷¹ EASO 17.12.2020, s. 8.

⁷² EASO 17.12.2020, s. 8; UNSC 29.9.2020.

⁷³ EASO 17.12.2020, s. 8; International Crisis Group 9.11.2020.

⁷⁴ EASO 17.12.2020, s. 8; HRW 10.2.2020.

⁷⁵ EASO 17.12.2020, s. 8.

⁷⁶ EASO 17.12.2020, s. 8.

3.1.3 Malin armeija ja turvallisuusjoukot

Malin asevoimien (Forces armées maliennes / FAMa) vahvuus oli vuonna 2017 13 000 sotilasta. Keväällä 2017 oli käynnissä 5000 uuden sotilaan rekrytointi⁷⁷, ja joidenkin tietojen mukaan asevoimien vahvuus kasvoi 18 000 sotilaaseen.⁷⁸ Tammikuussa 2018 tiedotettiin eri puolustushaarojen (erityisesti maa- ja ilmavoimien) lisärekrytointien alkamisesta.⁷⁹ Vuonna 2020 joukkojen kooksi arvioitiin 18 000 sotilasta, näistä armeijan vahvuus 13 000, ilmavoimien 800, santarmien 2000 sekä kansalliskaartin 2000.⁸⁰ EASO:n 17.12.2020 julkaisemassa kyselyvastauksessa viitataan Malin sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta vastaaviin viranomaisiin nimityksellä "puolustus- ja turvallisuusjoukot" (Mali Defence and Security Forces / MDSF), joihin luetaan myös maan poliisivoimat. Näiden joukkojen koko olisi EASO:n mukaan ollut vuonna 2019 noin 19 000.⁸¹ MINUSMA-rauhanturvaoperaation 25.9.2019 julkaiseman tiedotteen mukaan YK:n poliisivoimien (UNPOL) ja Japan International Cooperation Agency (JICA) yhteistyöprojektin avulla on vuoden 2015 jälkeen koulutettu yli 1000 uutta malilaispoliisia terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen työhön, vaalien turvaamiseen, siviiliväestön suojelemiseen sekä tekniseen ja tieteelliseen poliisitutkimukseen.⁸² Malin armeijan joukot ja maan sisäisestä turvallisuudesta vastaavat turvallisuusviranomaiset ovat saaneet vuodesta 2013 asti EU:n koulutusoperaation (EUTM / EU Training Mission in Mali) sekä EUCAP (EU Capacity Building Mission) -operaation tarjoamaa koulutusta.⁸³

Osana Algerin rauhansopimusta päätettiin aseistariisumis-, demobilisointi- ja uudelleen integrointimenettelyistä (Disarmament, Demobilisation and Reintegration / DDR), joiden puitteissa oli vuoden 2020 loppuun mennessä tavoitteena 3000 kapinallistaistelijan integroiminen Malin valtion uudistettuihin ja uudelleen organisoituihin turvallisuusjoukkoihin YK:n turvallisuusneuvoston päätöksen 2480 (2019) mukaisesti. International Crisis Groupin 24.6.2020 julkaiseman tilannekatsauksen mukaan viisi vuotta rauhansopimuksen jälkeen vain noin 1840 kapinallistaistelijaa oli mukana DDR-prosessin nopeutetussa vaiheessa. Ottaen huomioon, että rauhansopimuksen allekirjoittaneisiin ryhmittymiin kuuluu noin 85 000 taistelijaa, DDR-prosessin onnistuminen on International Crisis Groupin mukaan varsin epävarmaa.⁸⁴ YK:n turvallisuusneuvoston neljännesvuosikatsauksen mukaan 3000 taistelijan tavoitteeseen pääsemiseksi vuoden 2020 aikana tulisi varmistaa vielä 1687 taistelijan integroituminen. 24.11.2020 mennessä 1313 taistelijaa oli integroitu ja 451 rekisteröity osaksi "tavoittamisvaihetta". Tavoittamisvaiheessa olevat taistelijat on rekisteröity ja he odottivat vuoden 2020 lopussa kuljetusta maan pohjoisosista etelään, jossa heille tultaisiin tarjoamaan koulutusta ennen lopullista integroimista ja uudelleen sijoittamista.⁸⁵

3.1.4 Kansainväliset joukot

Mali on edelleen yksi Ranskan tärkeimmistä ulkopoliittisista kiinnostuksenkohteista, ja yhdessä Yhdysvaltojen kanssa maa on vahvistanut sotilaallista läsnäoloaan Malissa. Ranska on ollut mukana Malin konfliktin ratkaisemisessa tammikuusta 2013 lähtien, jolloin käynnistettiin operaatio Serval. Operaatio Barkhane aloitti toimintansa 1.8.2014.⁸⁶ Barkhane-operaatiossa

⁷⁷ La Tribune Afrique 11.5.2017.

⁷⁸ Ks. EASO 17.12.2020, s. 2.

⁷⁹ MaliJet 22.1.2018.

⁸⁰ CIA World Factbook 23.3.2021.

⁸¹ EASO 17.12.2020.

⁸² MINUSMA 25.9.2019.

⁸³ HRW 18.1.2018; UE Action Extérieure 7/2016; La Défense 1.2.2018.

⁸⁴ International Crisis Group 24.6.2020.

⁸⁵ UNSC 28.12.2020.

⁸⁶ Jeune Afrique 19.5.2017; France / Ministère des Armées 2/2020, s. 3.

työskentelee tällä hetkellä arviolta 5000–5100 sotilasta.⁸⁷ Operaatio Barkhane toimii Malin lisäksi myös neljässä muussa Sahelin alueen maassa: Burkina Fasossa, Tshadissa, Nigerissä ja Mauritaniassa. Operaation tukikohdat sijaitsevat Tshadissa, Nigerissä ja Malissa. Gaossa toimii noin 1700 sotilaan pääjoukko-osasto ja Kidalissa ja Tessalitissa pienemmät joukko-osastot.⁸⁸

YK:n rauhanturvaoperaatio MINUSMA (Mission multidimensionnelle intégrée des Nations unies pour la stabilisation au Mali / United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali) käynnistettiin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla vuonna 2013. MINUSMA:n mandaattia on sittemmin jatkettu vuoden jaksoissa 30.6.2021 asti.⁸⁹ MINUSMA:n pääesikunta on Bamakossa ja sillä on lisäksi noin 20 alueelle sijoitettua yksikköä.⁹⁰ Eri arvioiden mukaan MINUSMA:n joukkoihin kuuluu tällä noin 16 500 henkilöä: näistä noin 15 000 sotilas- ja poliisihenkilöstöä sekä yli 1400 siviilihenkilöstön edustajaa.⁹¹

MINUSMA toimii sekä taistelu- että koulutusoperaationa ja on tarjonnut koulutusta sekä Malin hallituksen joukoille että paikallisille lainvalvontaviranomaisille. Sen sijaan operaatio ei ole täysin onnistunut siviiliväestön suojelemista koskevassa tehtävässään, mikä johtuu suurelta osin välineistön ja tarvikkeiden, erityisesti ilmavoimavarojen puutteesta.⁹² International Crisis Group -järjestön 24.6.2020 julkaiseman arvion mukaan kansainväliset joukot eivät ole pystyneet varmistamaan Algerin rauhansopimuksen tosiasiallista täytäntöönpanoa, mutta niiden läsnäolo Malin alueella on jossain määrin estänyt rauhansopimuksen allekirjoittaneiden tahojen turvautumista väkivaltaan ja voimankäyttöön. Toisaalta levottomuuksien ja väkivaltaisten iskujen levittyä Malin keskiosiin ja maan rajojen yli naapurivaltioiden puolelle kansainväliset joukot joutuvat entistä enemmän suuntaamaan huomionsa naapurivaltioiden kuten Burkina Fason ja Nigerin alueille eikä niiden joukkojen vahvuus riitä takaamaan sotilaallista läsnäoloa kaikilla konfliktialueilla.⁹³

Aseellisten ryhmittymien suorittamien iskujen leviäminen naapurimaiden Burkina Fason ja Nigerin alueille johti kesällä 2017 G5 Sahel-maiden yhteisten turvallisuusjoukkojen (FC-G5S) perustamiseen.⁹⁴ Yhteisissä turvallisuusjoukoissa ovat mukana Mali, Niger, Burkina Faso, Tshad ja Mauritania.⁹⁵

YK:n turvallisuusneuvoston osavuositarkastusten mukaan vuoden 2020 aikana raportoitiin seuraavista MINUSMA:n rauhanturvaoperaation sotilaisiin kohdistuneista iskuista:

29.9.-28.12.2020 välisellä tarkastelujaksolla raportoitiin 13 MINUSMA:a vastaan suoritettua väkivaltaista hyökkäystä tai iskuja, joissa sai surmansa yksi ja haavoittui 10 rauhanturvaajaa. Pääosa iskuista tapahtui Moptin (3) ja Kidalin (3) alueilla.⁹⁶

2.6.-29.9.2020 välisellä tarkastelujaksolla raportoitiin 29 suoraan MINUSMA:a vastaan suoritettua väkivaltaista hyökkäystä tai iskuja, joissa sai surmansa kaksi ja haavoittui 40 rauhanturvaajaa. Suurin osa iskuista (14) raportoitiin Moptin alueella.⁹⁷

20.3.-2.6.2020 välisellä tarkastelujaksolla raportoitiin 26 suoraan MINUSMA:a vastaan suoritettua väkivaltaista hyökkäystä tai iskuja, joissa sai surmansa kolme rauhanturvaajaa ja yksi

⁸⁷ HRW 13.1.2021; Berger / IISS 20.8.2020; International Crisis Group 24.6.2020.

⁸⁸ Jeune Afrique 19.5.2017; France / Ministère des Armées 2/2020.

⁸⁹ UNSC 28.6.2018; MINUSMA 3/2018; MINUSMA [päiväämätön]; Security Council Report 26.6.2020.

⁹⁰ République française / Ministère des Armées 4/2018, s. 4; France / Ministère des Armées 2/2020, s. 5.

⁹¹ UN Peacekeeping 1/2021; CIA World Factbook 23.3.2021; France / Ministère des Armées 2/2020, s. 5.

⁹² HRW 13.1.2021.

⁹³ International Crisis Group 24.6.2020.

⁹⁴ HRW 18.1.2018.

⁹⁵ HRW [päiväämätön].

⁹⁶ UNSC 28.12.2020, s. 8-9.

⁹⁷ UNSC 29.9.2020, s. 8.

yhteistyökumppani; 24 haavoittui. Vuoden 2020 ensimmäisellä tarkastelujaksolla vastaavia välikohtauksia raportoitiin 22: näissä iskuissa haavoittui 43 rauhanturvaajaa. Suurin osa maaliskäkuussa sattuneista iskuista tapahtui Moptin alueella (15).⁹⁸

3.2 Oikeudenloukkaukset

Yhdysvaltain ulkoasiainministeriön (USDOS) vuotta 2020 koskevan ihmisoikeusraportin mukaan keskeisiä Malissa vuonna 2020 raportoituja ihmisoikeusloukkauksia ovat olleet laittomat ja mielivaltaiset sekä viranomaisten että ei-valtiollisten toimijoiden suorittamat tapot ja laittomat teloitukset; pakkokatoamiset, kidutus ja muu julma ja alentava kohtelu sekä mielivaltaiset pidätykset, joihin ovat syyllistyneet hallituksen joukot; julmat ja epäinhimilliset vankilaolosuhteet; vangitseminen poliittisin perustein; oikeuslaitoksen toimintaan liittyvät merkittävät puutteet; maan sisäiseen konfliktiin liittyvät merkittävät oikeudenloukkaukset; merkittävät lehdistönvapauden ja internetin käytön rajoitukset; kunnianloukkauksen kriminalisointi; kokoontumis- ja yhdistymisvapauten kohdistuvat merkittävät rajoitukset; vakavat korruption rikokset; naisiin kohdistuvien rikosten tutkimiseen ja syytteeseen asettamiseen liittyvät vakavat puutteet; lasten värväminen ja käyttäminen aseellisten ryhmittymien taistelijoina; rikokset kansallisia ja etnisiä vähemmistöjä vastaan; sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kohdistuvat rikokset sekä eri lakien käyttö samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisen suostumukseen perustuvan seksuaalisen kanssakäymisen kriminalisoimiseen; naisiin ja lapsiin kohdistuva väkivalta, joka johtaa vain harvoin tutkintaprosesseihin; orjuus, ihmiskauppa ja -salakuljetus sekä työntekijöiden oikeuksien rikkominen ja laiminlyönti työperäisen ihmiskaupan muodossa, ml. lapsityövoiman käyttö.⁹⁹

Human Rights Watch (HRW) -ihmisoikeusjärjestön vuotta 2020 koskevan ihmisoikeusraportin mukaan Malin ihmisoikeustilanne heikkeni vuonna 2020 islamististen ryhmittymien, etnisten militioiden ja valtion turvallisuusjoukkojen suorittamien väkivallanteiden ja elokuussa 2020 tapahtuneen vallankaappauksen myötä. Aseelliset islamistiryhmittymät jatkoivat siviiliväestöön sekä valtion ja kansainvälisiin turvallisuusjoukkoihin kohdistuvia iskujaan maan pohjoisosissa; iskut lisääntyivät vuonna 2020 maan keskiosissa ja levisivät maan eteläosiin. Etnisperustaiset kodinturvajoukot, joita on muodostettu suojelemaan paikallisväestöä islamistisilta iskuilta, tappoivat niin ikään satoja ihmisiä, mikä johti laajamittaisiin maan sisäisiin siirtymiin sekä nälänhätään. Malin turvallisuusjoukot tappoivat mielivaltaisesti lukuisia islamistisista yhteyksistä epäilemiään henkilöitä ja tukahduttivat väkivaltaisesti poliittisia mielenosoituksia: turvallisuusjoukkojen voimakeinojen seurauksena kuoli ainakin 14 mielenosoittajaa. Mielenosoituksia järjestettiin Malin pääkaupungissa Bamakossa vastalauseena heikentyneeseen turvallisuustilanteeseen, hallituksen jäsenten korruptoituneisuuteen sekä maaliskuuhuhtikuussa järjestettyjen parlamenttivaalien heikkoihin järjestelyihin. Parlamenttivaaleihin liittyen raportoitiin väkivaltaa ja väärinkäytöksiä, mikä johti laajamittaisiin mielenosoituksiin sekä pääkaupungissa että muissa maan osissa.¹⁰⁰

HRW:n mukaan vuonna 2012 alkaneen konfliktin lopettaminen ja Malin pohjoisosien turvallisuustilanteen vakiinnuttaminen Algerin sekä muiden paikallisten rauhansopimusten avulla (ml. valtion valta-aseman vakiinnuttaminen ja jihadistien riisuminen aseista) ei ole edistynyt viime vuosina suunnitelmien mukaisesti. Ryöstely ja muu rikollisuus vaikeutti myös vuonna 2020 elinkeinon harjoittamista maan eri osissa. Lapset joutuivat niin ikään hyökkäysten kohteeksi. YK:n mukaan ainakin 185 lasta sai surmansa yhteisöjen välisissä väkivaltaisuuksissa, konfliktin eri osapuolten välisissä ammuskeluissa sekä räjähdysiskuissa. Aseelliset ryhmittymät ja valtion turvallisuusjoukot jatkoivat vuonna 2020 lasten värväämistä taistelijoiksi; eri ryhmittymien

⁹⁸ UNSC 2.6.2020, s. 4.

⁹⁹ USDOS 30.3.2021. Ks. myös USDOS 11.3.2020, s. 2.

¹⁰⁰ HRW 13.1.2021. Ks. myös UN OCHA 3.2.2021 ja ACLED 17.12.2020.

raportoitiin suorittaneen vähintään 55 kouluiskua vuoden 2019 aikana.¹⁰¹ Maaliskuussa 2020 Malin hallitus ilmoitti sulkevasa koulut COVID-19 -pandemian vuoksi. Koulut pysyivät suljettuina syyskuuhun asti. Joulukuussa koulut suljettiin taas. Arviolta 3,8 miljoonaa lasta kärsi koulujen sulkemisen vaikutuksesta vuonna 2020. YK:n kesäkuussa 2020 esittämän arvion mukaan Malissa käynnissä oleva konflikti oli aiheuttanut vähintään 1261 koulun sulkemisen Gaon, Kidalin, Timbuktun, Moptin ja Ségoun alueilla alkuvuoden 2020 aikana. Monet koulut olivat lisäksi vahingoittuneet tai tuhoutuneet täysin toimittuaan aseellisten ryhmittymien tai valtion turvallisuusjoukkojen tukikohtina tai jouduttuaan suorien hyökkäysten kohteeksi.¹⁰²

HRW:n mukaan Al-Qaida - ja ISGS-ryhmittymiin kuuluvat aseelliset islamistiryhmittymät surmasivat vuoden 2020 aikana lukuisia, pääosin dogon-heimoon kuuluvia siviilejä sekä ainakin viisi rauhanturvaajaa sekä satoja hallituksen turvallisuusjoukkojen edustajia eri puolilla Malia. Heinäkuussa 32 dogon-siviiliä sai surmansa Moptin alueella Djimindon, Gouarin ja Fangadougoun kylissä tapahtuneissa iskuissa. Islamistit suorittivat myös räjähdyskuja maan eri osissa: 7.7.2020 seitsemän ihmistä sai surmansa julkiseen kulkuvälineeseen kohdistuneessa iskussa Moptin alueella. Islamistien lisäksi siviiliväestöön kohdistuneista iskuista olivat vastuussa myös Malin valtiolliset turvallisuusjoukot, joita syytettiin yli 250 joulukuun 2019 ja elokuun 2020 välisenä aikana tapahtuneesta mielivaltaisesta taposta tai teloituksesta sekä lukuisista pakkokatoamisista. Suurin osa laittomista tapoista ja teloituksista tapahtui terrorisminvastaisten operaatioiden aikana Moptin ja Ségoun alueilla ja niiden kohteena olivat erityisesti fulani-siviilit. Heinäkuussa 2020 Malin armeijan sotilaita epäiltiin 14 ihmisen kuolemaan johtaneista tapahtumista Niangassadoun kylässä Douentzan piirikunnassa sekä 29 siviilin kuolemaan johtaneesta iskusta Binidaman kylässä. Helmikuussa armeijan sotilaiden epäiltiin surmanneen 19 ihmistä Ouro-Diamin kylässä.¹⁰³

Malin armeijaa ja valtion turvallisuusjoukkoja on syytetty sekä siviiliväestöön että epäiltyihin terroristeihin kohdistuneista oikeudenloukkauksista, ja kansainväliset ihmisoikeusjärjestöt ovat vaatineet väärinkäytösten ja oikeudenloukkausten välitöntä selvittämistä. Turvallisuusjoukkojen terrorisminvastaiset operaatiot sekä pyrkimykset suojella siviiliväestöä ja lieventää paikallisyhteisöjen välisiä jännitteitä ovat johtaneet mielivaltaisiin pidätyksiin, laittomiin teloituksiin, pakkokatoamiin, kidutuksiin sekä pidätyksenaikaisiin pahoinpitelyihin.¹⁰⁴ MINUSMA-rauhanturvaoperaation ihmisoikeusrikkomuksia tarkkailevan osaston mukaan tammi-kesäkuussa 2020 raportoitiin 700 siviilin kuolemaan johtaneista oikeudenloukkauksista; näistä 195 tapauksessa kyse oli Malin armeijan suorittamista mielivaltaisista teloituksista. Myös terroristiryhmittymät ja etniset militiat syyllistyivät siviiliväestöön kohdistuneisiin mielivaltaisiin tappoihin osana maansisäistä konfliktia. MINUSMA:n mukaan vuoden 2020 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana terroristiryhmittymät olivat vastuussa 82 siviiliväestöön kohdistuneesta mielivaltaisesta teloituksesta, kun taas Algerin rauhansopimukseen osallistuneista tai sopimuksen allekirjoittamatta jättäneistä ryhmittymiä (erit. Platform ja CMA) syytettiin 18 taposta. Samalla tarkastelujaksolla raportoitiin yhteensä 350 siviilin saaneen surmansa yhteisöjen välisen etnisen väkivallan seurauksena. Myös Sahelin alueen yhteisten G5-joukkojen sekä Nigerin ja Burkina Fason armeijan joukkojen raportoitiin syyllistyneen siviiliväestöön kohdistuneisiin oikeudenloukkauksiin seuraavassa suhteessa: 18, 34 ja 50 uhria.¹⁰⁵

Tammikuussa 2020 julkaistun YK-raportin mukaan Malin turvallisuusjoukkojen suorittamat terrorisminvastaiset operaatiot ovat johtaneet erilaisiin ihmisoikeusloukkauksiin kuten

¹⁰¹ HRW 13.1.2021.

¹⁰² USDOS 30.3.2021.

¹⁰³ HRW 13.1.2021.

¹⁰⁴ HRW 13.1.2021; USDOS 30.3.2021.

¹⁰⁵ USDOS 30.3.2021.

mielivaltaisiin teloituksiin, pakkokatoamisiin, kidutukseen, kaltoinkohteluun sekä mielivaltaisiin pidätyksiin. Kesäkuussa 2020 YK:n Malin ihmisoikeustilanteen erityisraportoiija viittasi Moptin alueella (ks. myös 4.2. tässä raportissa) tapahtuneisiin välikohtauksiin ja siviiliväestöön kohdistuneisiin oikeudenloukkauksiin todeten, että siviileihin kohdistuneet tapot eivät olleet yksittäisiä, konfliktista erillisiä välikohtauksia vaan osa laajempaa ja huolestuttavaa toimintakehystä, jonka puitteissa Malin turvallisuusjoukot syylistyivät vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin rangaistuksetta. Kesällä 2018 Malin ministerineuvosto hyväksyi armahduslakiluonnoksen (*Loi d'entente nationale*, engl. *National Accord Law*), joka joutui jo tuolloin ihmisoikeusjärjestöjen kritiikin kohteeksi. Amnesty Internationalin mukaan voimaan tullessaan laki mahdollistaisi oikeudenloukkauksiin syylistyneiden turvallisuusjoukkojen edustajien toimimisen täydellisessä rankaisemattomuuden kulttuurissa. Laki hyväksyttiin ja astui voimaan joidenkin muutosten jälkeen heinäkuussa 2019, ja sitä on kuvattu uhrien oikeuksien kannalta äärimmäisen ongelmalliseksi. YK:n MINUSMA-rauhanturvaoperaation tilastojen mukaan tammi-maaliskuussa 2020 Malin turvallisuusjoukkojen raportoituihin syylistyneeseen 119 mielivaltaiseen teloitukseen, 32 pakkokatoamiseen sekä 116 mielivaltaiseen pidätykseen. MINUSMA:n ajanjaksoa 1.4.–30.6.2020 tarkastelevan raportin mukaan Malin turvallisuusjoukot olivat kyseisellä ajanjaksolla Moptin alueella toteutettujen sotilaallisten operaatioidensa puitteissa syylistyneet etnisiin fulani- ja bella-ryhmittymiin kuuluviin yhteisöihin kohdistuneisiin mielivaltaisiin teloituksiin ja pakkokatoamisiin. MINUSMA:n mukaan osaa operaatioista voidaan pitää siviiliväestöön kohdistuneina kostoiskuina. Syyskuussa 2020 julkaisemassaan raportissa MINUSMA arvioi turvallisuusjoukkojen olleen vastuussa noin 25 %:sta 2.6.–29.9.2020 välisellä ajanjaksolla Malissa raportoiduista ihmisoikeusloukkauksista ja väärinkäytöstapauksista.¹⁰⁶

YK:n mukaan Malin siviiliväestöön kohdistuu käynnissä olevan aseellisen konfliktin vuoksi huomattavia turvallisuushkia, jotka heikentävät yleistä turvallisuutta ja peruspalveluiden saatavuutta.¹⁰⁷ Vuoden 2019 aikana MINUSMA rekisteröi 252 Malin turvallisuusjoukkojen tai aseellisten ryhmittymien suorittamaa ihmisoikeusrikkomusta tai oikeudenloukkausta, jotka koskivat yli 650 uhria. Oikeudenloukkausten joukossa oli muun muassa 21 laitonta teloitusta sekä mielivaltaista tappoa, 12 tahdonvastaista katoamista sekä 31 kidutus- tai muuta pahoinpitelytapauksia.¹⁰⁸

¹⁰⁶ EASO 17.12.2020, s. 2.

¹⁰⁷ USDOS 30.3.2021; HRW 13.1.2021; UN HRC 3.2.2021; UN OCHA 3.2.2021.

¹⁰⁸ Amnesty International 22.2.2018.

4 Turvallisuustilanne alueittain

Malin hallinnollinen jako käsittää kolme tasoa: alueet (regions / régions), piirikunnat (tai piirit) (districts / cercles) sekä kunnat (communes). Vuoden 1999 hallinnollisen jaon mukaan alueita on 8: Timbuktu, Kidal, Gao, Mopti, Ségou, Kayes, Sikasso, Koulikoro, joiden lisäksi on pääkaupungin Bamakon kaupunkialueen muodostama erillinen piirikunta. Alueet on nimetty keskuspaikkansa mukaan ja ne on jaettu piireihin (tai piirikuntiin) sekä kuntiin. Vuoden 1999 hallinnollisen jaon mukaan piirejä on 49 ja kuntia 703; näistä 30 on kaupunki- ja 673 maalaiskuntia.¹⁰⁹ Tammikuussa 2016 tehtiin aluejakouudistus, jossa perustettiin kaksi uutta aluetta, Taoudénit (ennen osa Timbuktua) sekä Ménaka (ennen osa Gaoa), minkä seurauksena Malissa on virallisesti 56 piiriä ja 703 kuntaa.¹¹⁰

Seuraavissa alaluvuissa tarkastellaan Malin hallintoalueiden tilannetta ja käydään läpi eri alueilla sattuneita välikohtauksia.

4.1 Malin pohjoisosat: Timbuktu, Kidal ja Gao (Ménaka)

Timbuktu (851 859 asukasta)¹¹¹

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Timbuktun alueella sattui vuoden 2020 aikana yhteensä 93 väkivaltaista välikohtausta tai siviiliväestöön kohdistunutta iskua, joissa sai surmansa yhteensä 282 ihmistä. Näistä välikohtauksista suurin osa oli taisteluja (41), joissa sai surmansa 185 ihmistä. Siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa raportoitiin 32 tapausta (32 kuolonuhria), etä- ja räjähdyskuja 15 (65 kuolonuhria) ja mellakoita viisi (ei kuolonuhreja).¹¹² Vuoden 2021 ensimmäisellä alkuneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) raportoitiin yhteensä 15 välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 30 ihmistä: 4 taistelua (8 kuolonuhria), 6 siviiliväestöön kohdistunutta väkivallantekoa (1 kuolonuhri) sekä 5 etä- ja räjähdyskuja (21 kuolonuhria).¹¹³

¹⁰⁹ MDRE Mali 27.7.2016 (Loi no. 99-035 du 10 août 1999).

¹¹⁰ MaliJet 21.1.2016; UNSC 28.3.2016; CIA World Factbook 23.3.2021. Vuoden 2016 aluejakouudistus ei ole vielä vakiintunut eri toimijoiden parissa ja useimmat kansainväliset organisaatiot käyttävät edelleen raporteissaan kahdeksan kunnan aluejakoa. Tässä raportissa välikohtaukset on raportoitu ACLED-konfliktitietokannan aluejaon mukaisesti: Timbuktu, Kidal, Gao, Mopti, Ségou, Kayes, Sikasso, Koulikoro ja Bamako.

¹¹¹ Aluekohtaiset asukasluvut: PopulationData.net 28.9.2020.

¹¹² ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹¹³ ACLED 1.1.-12.3.2021.

HRW:n mukaan 29.3.2020 aseelliset islamistit surmasivat Timbuktussa yhdeksän ihmistä julkiseen kulkuvälineeseen kohdistuneessa iskussa.¹¹⁴ 1.2.2020 Ranskan suorittamassa ilmaiskussa sai surmansa 15 JNIM-terroristiryhmittymään yhdistetyn Ansarul Islam -ryhmän taistelijaa Gourma-Rharousin piirikunnassa.¹¹⁵ 13.1.2021 JNIM- tai ISGS-terroristiryhmän jäseniksi epäillyt taistelijat hyökkäsivät YK:n MINUSMA-rauhanturvaoperaation partiota vastaan Bambara-Maoudén kaupungin läheisyydessä: iskussa sai surmansa neljä rauhanturvaajaa ja viisi haavoittui.¹¹⁶ 12.12.2020 JNIM- ja ISGS-ryhmittymien välisissä taisteluissa sai surmansa ainakin 15 eri puolten taistelijaa N'Dakin kylän lähistöllä. Ranskan operaatio Barkhanen ilmaiskussa 1.12.2020 sai surmansa tarkemmin määrittelemätön määrä JNIM-taistelijoita Ansongon ja Ménakan välisellä alueella. 10.12.2020 kuusi JNIM-taistelijaa sai surmansa Diayn alueella.¹¹⁷

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista kuolemaan johtaneista iskuista:

- 30.1.2021 tunnistamattomaksi jääneet asemiehet surmasivat MINUSMA-rauhanturvaoperaatiolle työskennelleen siviilialihankkijan ja haavoittivat toista henkilöä Berin kaupungin torilla.
- 3.12.2020 tunnistamattomaksi jäänyt moottoripyörällä liikkunut asemies ampui kahta nuorta Timbuktun kaupungissa. Toinen uhreista kuoli vammoihinsa sairaalassa.¹¹⁸

Eniten uhreja vuonna 2020 vaatineet siviiliväestöön kohdistuneet iskut raportoitiin Timbuktussa 13.4.2020, jolloin ISGS-kapinalliset hyökkäsivät Tin Tabakatin alueella sijaitseviin kyliin ja surmasivat JNIM-yhteyksistä epäiltyjä siviilejä. Uhriluku on epäselvä, mutta ACLED-konfliktitietokannan mukaan uhreja oli vähintään 10. 14.3.2020 Malin armeijan sotilaiden raportoitiin surmanneen 16 siviiliä Pogol-N'Dakin kylässä Timbuktussa sekä Boulikessin lähistöllä Moptissa: Timbuktun iskujen uhriluvuksi arvioitiin 8.¹¹⁹

Kidal (85 514)

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Kidalin alueella sattui vuoden 2020 aikana yhteensä 34 välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 13 ihmistä. Suurin osa välikohtauksista oli etä- ja räjähdyskuja: 23 (8 kuolonuhria). Lisäksi raportoitiin taisteluista: 8 (4 kuolonuhria), yksi siviiliväestöön kohdistunut väkivallanteko (1 kuolonuhri) sekä 2 mellakkaa (ei kuolonuhreja).¹²⁰ Vuoden 2021 ensimmäisellä alkuneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) raportoitiin yhteensä 6 välikohtausta, joissa sai surmansa yksi ihminen.¹²¹

Gao (684 605)¹²²

Malin aluejakoa uudistettiin vuonna 2016, jolloin luotiin asetuksella kaksi uutta aluetta: Ménaka ja Taoudénit. Ménaka oli aikaisemmin osa Gaon ja Taoudénit Timbuktun aluetta.¹²³ ACLED-konfliktitietokanta erottelee Gaon ja Ménakan (Taoudénitia ei mainita erikseen), joten tässä raportissa Gaon ja Ménakan alueilla sattuneet välikohtaukset on niin ikään esitetty toisistaan erillisinä.

¹¹⁴ HRW 13.1.2021.

¹¹⁵ International Crisis Group 2/2021.

¹¹⁶ International Crisis Group 1/2021.

¹¹⁷ International Crisis Group 12/2020.

¹¹⁸ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹¹⁹ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹²⁰ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹²¹ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹²² Tähän arvioon on PopulationData.net -sivuston mukaan sisällytetty sekä Gaon että Ménakan alueiden asukkaat.

¹²³ Malijet 21.1.2016.

Gaon alueella sattui vuonna 2020 yhteensä 217 väkivaltaista välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 607 ihmistä. Näistä taisteluista oli 91 (kuolonuhreja 428), siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa 88 tapausta (80 kuolonuhria), etä- ja räjähdeseiskuja 35 (98 kuolonuhria) ja mellakoita 3 (1 kuolonuhri).¹²⁴ Vuoden 2021 alkuneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) Gaossa raportoitiin yhteensä 23 välikohtausta, joissa sai surmansa 38 ihmistä. Välikohtauksista 8 oli taisteluista (25 kuolonuhria), siviiliväestöön kohdistuvaa väkivaltaa 10 (3 kuolonuhria) sekä etä- ja räjähdeseiskuja 5 (10 kuolonuhria).¹²⁵

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Gaon alueella on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista kuolemaan johtaneista väkivaltaisuuksista:

- 4.3.2021 tunnistamattomaksi jääneet asemiehet hyökkäsivät tiellä liikkujien kimppuun Bentian kylän läheisyydessä. Hyökkääjät vahingoittivat kahta moottoripyöräilijää ja tappoivat virkatehtävien ulkopuolella olleen sotilaan.
- 9.2.2021 tunnistamattomaksi jäänyt asemies surmasi nuorisajohtajana tunnetun liikemiehen tämän kotona Gaon kaupungissa.
- 14.1.2021 tunnistamattomaksi jääneet asemiehet sieppasivat ja surmasivat tytön Gaon kaupungissa.
- 29.12.2020 ISGS-kapinalliset hyökkäsivät Marsin kylään Gaossa. Iskussa sai surmansa kaksi paikallista asukasta ja taloja sytytettiin tuleen.
- 3.12.2020 tunnistamattomaksi jääneet asemiehet surmasivat moottoripyöräkauppiaan Gaon kaupungissa.
- 22.11.2020 Plateforme-kapinalliskolliittioon yhdistettyyn Ganda Izo -kapinallisryhmään kuuluvat kapinalliset avasivat tulen siviilijoukkoa vastaan Wabarian lähistöllä Gaossa. Yksi matkustaja kuoli ja toinen loukkaantui iskussa.
- 20.11.2020 ISGS-kapinallisiksi epäillyt hyökkääjät tappoivat uskonnollisen zakat-veron maksamisesta kieltäytyneen miehen ja sieppasivat hänen tyttärensä Labbezangassa Asongon maalaiskunnassa.
- 13.11.2020 tunnistamattomaksi jäänyt aseistautunut mies surmasi kaksi henkilöä ja ryösti heidän ajoneuvonsa Tessitin lähistöllä.
- 11.11.2020 ISGS-kapinalliset surmasivat paikallisen tuaregi-yhteisön jäsenen Oussadian kylässä, N'Tillitin kunnassa. Kapinalliset väittivät uhrin olleen JNIM-kapinallisryhmittymän jäsen.
- 3.11.2020 tunnistamaton asemies surmasi kaivostyöläisen Intahakassa.
- 2.11.2020 tunnistamattomat asemiehet hyökkäsivät Bagoundien kylään Gaon kaupungin läheisyydessä. Miespuolinen siviili kuoli ja hänen vaimonsa haavoittui iskussa.¹²⁶

Eniten siviiliuhreja vuonna 2020 vaatinut siviiliväestöön kohdistunut isku tapahtui 7.5.2020 Inalabagin (Tin Elebag) fulani-yhteisössä Anchawadin maalaiskunnan alueella. Tarkka uhriluku ei ole tiedossa, mutta ACLED-konfliktitietokannassa uhriluvuksi arvioitiin 10. 2.5.2020 ISGS-kapinallisiksi epäillyt hyökkääjät tappoivat seitsemän Tuareg Imghad -yhteisön jäsentä In-Tameden kylässä Anchawadin maalaiskunnassa. ISWAP ilmoittautui iskun tekijäksi ja kertoi

¹²⁴ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹²⁵ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹²⁶ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

uhrien olleen GATIA-ryhmittymään kuuluneita taistelijoita. 1.7.2020 ISGS-kapinalliset surmasivat 5–9 dawsahak-yhteisön jäsentä In-Delimanin kylän läheisyydessä Anchawadin maalaiskunnassa.¹²⁷

Ménaka¹²⁸

Ménakan alueella raportoitiin vuonna 2020 yhteensä 25 erillistä väkivaltaista välikohtausta, joissa sai surmansa 31 ihmistä. Näistä taisteluita oli 9 (15 kuolonuhria), siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa 7 tapausta (10 kuolonuhria), 7 etä- ja räjähddeiskua (6 kuolonuhria) sekä 2 mellakkaa (ei kuolonuhreja).¹²⁹ Alueella raportoitiin vuoden 2012 aluneljänneksellä 10 erillistä välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 47 ihmistä. Taisteluita raportoitiin 3 (34 kuolonuhria), siviiliväestön kohdistunutta väkivaltaa 2 tapausta (4 kuolonuhria) sekä 5 etä- ja räjähddeiskua (9 kuolonuhria).¹³⁰

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Ménakassa on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista kuolemaan johtaneista väkivaltaisuuksista:

- 18.1.2021 ISGS-kapinalliset sieppasivat neljä dawsahak-yhteisön jäsentä Inekar Ouestin kylässä; siepatut teloitettiin 20 kilometrin päässä sieppauspaikasta. ISGS ilmoittautui iskun tekijäksi ja väitti surmattujen olleen JNIM-taistelijoita.¹³¹

Lisäksi 4.3.2020 raportoitiin Nigerin armeijan surmanneen viisi siviiliä Anderamboukanen kylässä Ménakassa.¹³² 2.1.2021 Al-Qaida -terroristiryhmittymään liitetyn JNIM-jihadistiryhmän asettamaksi epäilty tienvarsipommi tappoi kaksi ranskalaista sotilasta ja haavoitti kolmatta Tabangoutin alueella.¹³³

4.2 Malin keskiosat: Mopti, Ségou

Mopti (2 570 513)

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Moptin alueella sattui vuonna 2020 yhteensä 505 välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 1589 ihmistä. Näistä välikohtauksista taisteluita oli 205 (kuolonuhreja 883) ja 254 siviiliväestöön kohdistunutta väkivallantekoa, joissa sai surmansa 659 ihmistä. Etä- ja räjähddeiskuja raportoitiin 42 (47 kuolonuhria). Mellakoita raportoitiin 4, näissä välikohtauksissa ei raportoitu kuolonuhreja.¹³⁴ Vuoden 2021 aluneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) Moptissa raportoitiin yhteensä 85 välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 232 ihmistä. Välikohtauksista 26 oli taisteluita (kuolonuhreja 125), 38 siviiliväestöön kohdistunutta väkivallantekoa (kuolonuhreja 45), etä- ja räjähddeiskuja 20 (kuolonuhreja 61) ja mellakoita 1 (1 kuolonuhri).¹³⁵

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Moptissa on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista kuolemaan johtaneista väkivaltaisuuksista¹³⁶:

¹²⁷ ACLED 1.1.2020–12.3.2021 [excel].

¹²⁸ Ménakan asukasluku on arvioitu osana Gaon asukaslukua (PopulationData.net 28.9.2020).

¹²⁹ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹³⁰ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹³¹ ACLED 1.1.2020–12.3.2021 [excel].

¹³² ACLED 1.1.2020–12.3.2021 [excel].

¹³³ International Crisis Group 1/2021.

¹³⁴ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹³⁵ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹³⁶ Merkittävin osa Malissa vuosina 2020 ja 2021 raportoiduista siviiliväestöön kohdistuneista väkivallanteoista tapahtui Moptissa, joten tässä on lueteltu vain uhriluvultaan merkittävimmät.

- 26.1.2021 JNIM-kapinallisryhmittymään kuuluvan Katiba Macina -alajaoston taistelijat hyökkäsivät Tantarin dogon-kylään Bandiagaran piirikunnan alueella. 7 ihmistä kuoli ja yksi haavoittui iskussa. Kapinalliset polttivat kylän.
- 8.1.2021 Malin armeijan sotilaat pidättivät ja tappoivat viisi fulani-heimon jäsentä Boren kunnan alueella Douentzan piirikunnassa.
- 25.12.2020 dozo-militiamiehet hyökkäsivät Abdoukarimin kylään Djennen piirikunnan alueella. 6 ihmistä sai surmansa ja yksi siepattiin hyökkäyksen yhteydessä.
- 23.-24.11.2020 epäillyt JNIM-kapinalliset ja fulani-militiataistelijat hyökkäsivät kahden päivän aikana kahdesti Mimina Kandan dogon-kylään Bankassin piirikunnan alueella. Kapinalliset surmasivat 7 ihmistä, polttivat satoa ja taloja sekä varastivat moottoripyöriä, kärkyjä ja karjaa. Vahvistamattomien lähteiden mukaan dozo-kapinalliset surmasivat 12 fulani-kapinallista vastaiskussa.
- 3.11.2020 JNIM-kapinalliset hyökkäsivät paikallisliikenteen bussiin Paroun ja Songobian välisellä tieosuudella. 9 ihmistä sai surmansa ja 12 haavoittui iskussa. Uhrien joukossa oli myös naisia ja lapsia.
- 22.10.2020 Malin armeijan sotilaista ja Dana Ambassagou -kodinturvajoukoista koostuva ryhmä hyökkäsi Libe-Peulhin fulanikylään Bankassin piirikunnan alueella. Iskussa sai surmansa 22 fulanisiviiliä; osa kylästä poltettiin iskun yhteydessä. Malin armeija kielsi syyllisyytensä välikohtaukseen.
- 13.10.2020 JNIM-kapinalliseksi epäilty henkilö hyökkäsi paikallisliikenteen bussiin Paroun kaupungin läheisyydessä Bandiagaran piirikunnan alueella. 12 matkustajaa kuoli ja 23 haavoittui iskussa. Samana päivänä hyökättiin myös Malin armeijaa vastaan Paroun kaupungissa.¹³⁷

Moptin alueella on raportoitu vuoden 2020 aikana lukuisista kymmenien siviilien kuolemaan johtaneista iskuista ja hyökkäyksistä, niistä ACLED-konfliktitietokannan mukaan uhriluvultaan merkittävimmät:

- 5.6.2020 Malin armeijan joukot ja dozo-militian jäsenet tunkeutuivat Binedaman kylään Koron piirikunnan alueella ja tappoivat 26–37 fulanisiviiliä sekä polttivat taloja.
- 3.6.2020 Malin armeijan joukot ja dozo-militiamiehet tunkeutuivat Niangassagoun kylään ja tappoivat noin 15 fulani- ja bellah- (tuaregi) siviiliä.
- 29.5.2020 Burkina Fason armeijan sotilaat tappoivat 10 malilaissiviiliä Lahordessa Gossin kunnan alueella sijaitsevalla sotilasleirillä.
- 27.5.2020 Burkina Fason armeijan joukot surmasivat 50 siviiliä Boulikessin kylässä ja muissa Mondoron maalaiskunnassa sijaitsevissa kylissä kuten Lahordessa ja Hanfasossa. Kuusi siviiliuhria raportoitiin Hanfasossa ja 10 Lahordessa.
- 27.5.2020 epäillyt Katiba Macina (JNIM) -kapinalliset hyökkäsivät Taman dogon-kylään ja tappoivat 15 paikallista asukasta.
- 5.5.2020 epäillyt dozo-militiamiehet hyökkäsivät Djongue-Ouron kylään Fakalan kunnan alueella ja tappoivat 17 fulani-asukasta sekä polttivat taloja ja tappoivat karjaa.

¹³⁷ ACLED 1.1.2020–12.3.2021 [excel].

- 9.3.2020 epäillyt fulani-militiamiehet hyökkäsivät Kourkandan dogon-kylään Torissa Bankassin piirikunnan alueella, tappoivat 10 siviiliä ja polttivat taloja.
- 5.3.2020 fulani-heimon edustajiksi epäillyt militiamiehet hyökkäsivät Tollen ja Weylan dogon-kyläin Bankassin piirikunnan alueella. Iskuissa kuoli 20 dogon-heimoon kuuluvaa siviiliä. Hyökkääjät veivät myös karjaa.
- 21.2.2020 Malin armeijan raportoitiin surmanneen 19 fulani-siviiliä Wouro Orowelin (tai Malougoun) ja Wouro Diamin kylissä Mondoron kunnan alueella.
- 14.2.2020 dogon-heimon jäsenistä muodostetun militian taistelijat hyökkäsivät Ogossagoun kylään ja tappoivat ainakin 31 fulani-siviiliä. Useita siviilejä haavoittui iskussa ja vähintään 20 katosi. Kylä myös poltettiin osittain ja koteja ryösteltiin. Dan Na Ambassagou -militia ilmoitti tiedotteessa, ettei ollut iskun takana.
- 6.2.2020 Malin armeijan raportoitiin pidättäneen yli 100 ihmistä Konnan torilla epäiltyinä militiakytköksistä. 20 ihmistä teloitettiin mielivaltaisesti. Suurin osa pidätetyistä kuului fulani-heimoon.
- 16.1.2020 epäillyt Dan Na Ambassagou -militian jäsenet hyökkäsivät Siban kylään ja tappoivat 14 fulani- ja bellah-kyläläistä, haavoittivat vähintään kahta ja veivät karjaa.¹³⁸

Edellä mainittujen välikohtausten lisäksi raportoitiin myös kymmenistä alle 10 siviilin kuolemaan johtaneista välikohtauksista.¹³⁹

HRW:n mukaan vuoden 2020 aikana vähintään 400 paikallista asukasta sai surmansa yhteisöjen väkivaltaisuuksissa eri puolilla Malia, näistä välikohtauksista suurin tapahtui Moptin alueella. Maaliskuussa 2020 fulani-heimoon kuuluneiden militioiden raportoitiin syllistyneen 48 dogon-siviilin surmaamiseen useissa Bankassin piirikunnan alueella sattuneessa hyökkäyksessä. 26.-27.5.2020 raportoitiin vähintään 27 siviilin saaneen surmansa Tillén kylän lähellä sattuneissa iskuissa. Elokuussa 2020 vähintään kuusi dogonia sai surmansa Timinirin maalaiskunnassa Bandiagaran piirikunnassa Bandiagaran kaupungin läheisyydessä. Dogon-heimon jäsenistä muodostuneiden militioiden raportoitiin syllistyneen niin ikään lukuisiin fulaneihin kohdistuneisiin iskuihin: tammikuussa 14 siviiliä sai surmansa Siban kylässä; 14.3.2020 35 fulani-siviiliä sai surmansa Ogossagoun kylässä. Ogossagoussa tapahtui vuonna 2019 yli 150 siviilin kuolemaan johtanut joukkomurha¹⁴⁰. 22.3.2020 ainakin 20 fulani-siviilin kerrottiin saaneen surmansa Bayen kunnassa Bankassin piirikunnassa. 5.5.2020 raportoitiin 18 siviilin surmasta Djennén kaupungin läheisyydessä samannimisen piirikunnan alueella.¹⁴¹

8.1.2021 JNIM-jihadistiryhmittymän alajaostoon Katiba Sermaan kuuluva itsemurhapommittaja haavoitti kuutta ranskalaisotilasta Iseyen kylässä. 21.1.2021 tapahtuneessa räjähdysiskussa sai surmansa kolme sotilasta Mondoron alueella. 23.-24.1.2021 Malin armeija torjui useita samanaikaisia jihadistisia iskuja Boulkessin ja Mondoron sotilastukikohdissa: välikohtauksissa sai surmansa kuusi sotilasta ja noin 30 jihadistitaistelijaa. Douentzan piirikunnassa ranskalaisten johtaman Barkhane-operaation ilmaiskussa 2.1.2021 sai surmansa 15 JNIM-taistelijaa Gassa-Dounin kylässä; seuraavana päivänä vähintään 19 ihmisen raportoitiin saaneen surmansa Bountin kylään suunnatussa ilmaiskussa. 3.1.2021 tapahtuneen iskun oli ranskalaisten mukaan tarkoitus kohdistua epäiltyihin jihadistisiin, mutta paikallisen fulani-etujärjestön Tabital

¹³⁸ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹³⁹ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹⁴⁰ Ks. myös International Crisis Group 9.11.2020.

¹⁴¹ HRW 13.1.2021.

Pulaakun mukaan iskussa kuoli pääasiassa paikalliseen hääseremoniaan osallistuneita siviilejä.¹⁴²

9.12.2020 Katiba Macina terroristijärjestön taistelijat hyökkäsivät dogon-heimon jäsenistä koostuvan Dana Ambassagou -militian kimppuun Songhon alueella; iskussa sai surmansa viisi kapinallista. 28.12.2020 kolme ranskalaissotilasta sai surmansa Homborin alueella; iskun otti sittemmin nimiinsä JNIM-terroristiryhmittymä.¹⁴³

Ségou (2 951 935)

ACLED -konfliktitietokannan mukaan Ségoun alueella sattui vuonna 2020 yhteensä 92 väkivaltaista välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 249 ihmistä. Välikohtauksista 39 oli taisteluja (110 kuolonuhria), 39 siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa (107 kuolonuhria), 11 etä- ja räjähdeseisua (32 kuolonuhria) sekä 3 mellakkaa (ei raportoituja kuolonuhreja).¹⁴⁴ Vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1.1.-12.3.2021) raportoitiin yhteensä 15 välikohtausta, joissa sai surmansa 11 ihmistä. Välikohtauksista suurin osa (8) oli taisteluja (10 kuolonuhria), siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa raportoitiin 5 tapausta (1 kuolonuhri); etä- ja räjähdeseisuja raportoitiin 2 (ei kuolonuhreja).¹⁴⁵

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Ségoun alueella on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista kuolemaan johtaneista väkivaltaisuuksista:

- 5.1.2021 dozo-militiamiehet tappoivat fulani-siviilin Dogofrin kylässä Nionon piirikunnan alueella. Raporttien mukaan dozot tappoivat uhrin sen jälkeen, kun tämä oli kieltäytynyt maksamasta kiristysrahoja.
- 17.12.2020 Katiba Macina (JNIM) -kapinallisiksi epäillyt militiamiehet surmasivat 9 bambara-heimoon kuulunutta maanviljelijää Coura N8 -kylässä Nionon piirikunnan alueella.
- 17.12.2020 donso-militiamiehet tappoivat fulani-heimoon kuuluneen siviilin Mbewanin kunnan alueella.
- 17.12.2020 donso-militiamiehet tappoivat fulani-heimoon kuuluneen siviilin Nabara Weressä Sansandingin kunnan alueella.
- 6.12.2020 epäillyt Katiba Macina (JNIM) -kapinalliset hyökkäsivät bambara-heimoon kuuluvia maanviljelijöitä kohtaan Ngoma Coura K23 -naapurustossa. Maanviljelijöillä oli seurassaan Donso-militian jäseniä. Kolme maanviljelijää kuoli, 2–6 haavoittui ja yksi katosi iskun yhteydessä.
- 26.11.2020 epäillyt JNIM-kapinalliset hyökkäsivät paikallisia maanviljelijöitä kohtaan Touba-Koura K06 -naapurustossa Nionon piirikunnan alueella. Kuusi maanviljelijää kuoli ja yksi haavoittui iskussa. Yksi maanviljelijä katosi ja satoa ryöstettiin.
- 19.11.2020 epäillyt JNIM-kapinalliset tappoivat kolme maanviljelijää ja haavoittivat yhtä Farabougoun maanviljelysalueella Nionon piirikunnassa.
- 16.11.2020 dozo-militiamiehet sieppasivat ja tappoivat viisi ihmistä Dogofrin kylässä Nionon piirikunnan alueella.

¹⁴² International Crisis Group 1/2021.

¹⁴³ International Crisis Group 12/2021.

¹⁴⁴ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹⁴⁵ ACLED 1.1.-12.3.2021.

- 6.11.2020 tunnistamaton hyökkääjä tai useampi hyökkääjä leikkasi pään irti moottoripyörämekaanikkona toimineelta mieheltä Diabalyssa.
- 3.11.2020 dozo-militiamiehet tappoivat yhden fulani-heimoon kuuluneen siviilin ja sieppasivat muita kyläläisiä Dogofrin kunnan alueella.
- 2.11.2020 tunnistamattomaksi jääneet asemiehet tappoivat siviiliväestöön kuuluvan varaimaamin ja kauppiaan B5 Tiemideli Kouran kylässä Toridagakon kunnan alueella Nionon piirikunnassa.
- 2.11.2020 tunnistamattomat asemiehet tappoivat imaamin Ndebougoun kylässä Nionossa.
- 1.11.2020 dozo-militiamiehet sieppasivat kolme fulani-heimoon kuulunutta siviiliä Nionon piirikunnan ja Timbuktun alueella sijaitsevan Leren piirikunnan välissä sijaitsevassa fulani-kylässä. Yksi siepatuista kuoli, yksi loukkaantui ja yksi katosi hyökkäyksen yhteydessä.
- 1.11.2020 tunnistamattomat asemiehet tappoivat kyläpäällikön pojan Ndebougoussa.
- 6.10.2020 bambara-heimoon kuuluvat dozo-militiamiehet tappoivat fulani-siviilin Farabougoussa.¹⁴⁶

4.3 Malin eteläosat: Kayes, Sikasso, Bamako, Koulikoro

Kayes (2 516 742)

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Kayesin alueella raportoitiin vuonna 2020 yhteensä 19 välikohtauksesta, joissa sai surmansa yhteensä 15 ihmistä. Näistä taisteluista oli 6 (4 kuolonuhria), siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa 5 (8 kuolonuhria); mellakoita raportoitiin 8 (3 kuolonuhria).¹⁴⁷ Kayesissa raportoitiin vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1.1.-12.3.2021) yhteensä 2 välikohtauksesta, joissa sai surmansa yhteensä kolme ihmistä.¹⁴⁸

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Kayesissa on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista väkivallanteoista:

22.11.2020 tunnistamatta jääneet asemiehet avasivat tulen rekka-autonkuljettajia vastaan Boucouderen ja Diongomanen välisellä tieosuudella Dieman maalauskunnan alueella. Kolme henkilöä sai surmansa iskussa ja useita loukkaantui.

6.11.2020 tunnistamatta jääneet asemiehet tappoivat vähintään yhden kaivostyöläisen ja haavoittivat kahta muuta Djidjan Kenieban ja Kenieban välisellä tieosuudella.¹⁴⁹

Eniten uhreja vuonna 2020 vaatinut siviiliväestöön kohdistunut isku tapahtui 1.9.2020 Diandioumen kylässä Nioron piirikunnan alueella. Soninke-yhteisön jäsenet hyökkäsivät kahden orjuudesta kieltäytyneen perheen kimppuun kesken paikallisten asukkaiden maakiistaa. Neljä orjataustaisten perheiden miespuolista jäsentä sai surmansa hyökkäyksessä ja muut loukkaantuivat. Myös perheiden koteja vandalisoitiin.¹⁵⁰

¹⁴⁶ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹⁴⁷ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹⁴⁸ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹⁴⁹ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹⁵⁰ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

Sikasso (3 336 752)

Sikasson alueella raportoitiin vuonna 2020 yhteensä 24 välikohtausta, joissa sai surmansa 17 ihmistä. Välikohtauksista 16 oli taisteluita (8 kuolonuhria), siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa raportoitiin 3 tapausta (2 kuolonuhria), etä- ja räjähdeseisuja raportoitiin 1 (6 kuolonuhria) ja mellakoita 4 (1 kuolonuhri).¹⁵¹ Vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1.1.-12.3.2021) Sikassossa tapahtui 5 välikohtausta, joissa sai surmansa 3 ihmistä.¹⁵²

Bamako (2 285 408)

Malin pääkaupungin Bamakon alueella raportoitiin vuonna 2020 yhteensä 24 väkivaltaista välikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 25 ihmistä. Näistä välikohtauksista 3 oli taisteluita (5 kuolonuhria), lisäksi raportoitiin 2 siviiliväestöön kohdistunutta väkivallantekoa, joista seurasi 2 kuolonuhria. Selvästi eniten raportoitiin mellakoita (19), joissa sai surmansa 18 ihmistä.¹⁵³ Vuoden 2021 alkuneljänneksellä (1.1.-12.3.2021) Bamakossa raportoitiin yhteensä 2 välikohtausta, joissa sai surmansa yksi ihminen.¹⁵⁴

Koulikoro (3 057 672)

Vuonna 2020 Koulikoron alueella raportoitiin yhteensä 10 välikohtausta, joissa sai surmansa 17 ihmistä. Näistä 5 oli taisteluita (15 kuolonuhria), 4 siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa (2 kuolonuhria) sekä yksi mellakka (ei kuolonuhreja).¹⁵⁵ Vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1.1.-12.3.2021) Koulikoron alueella raportoitiin kahdesta väkivaltaisuudesta, joissa sai surmansa kaksi ihmistä.¹⁵⁶

Viimeisen puolen vuoden (lokakuu 2020–maaliskuu 2021) tarkastelujaksolla Koulikorossa on raportoitu seuraavista siviiliväestöön kohdistuneista, kuolemaan johtaneista iskuista:

- 3.11.2020 tunnistamattomaksi jääneet hyökkääjät leikkasivat pään irti mieheltä Fanassa Dioilan piirikunnan alueella. Fanan alueella on tapahtunut viime vuosina myös muita rituaalimurhiksi epäiltyjä väkivallantekoja.¹⁵⁷

4.4 Selkkaukset kultakaivosalueilla

Vuodesta 2016 eteenpäin aseelliset ryhmittymät ovat ottaneet haltuunsa kultakaivoksia Sahelin alueen keskiosissa Malissa, Burkina Fasossa ja Nigerissä alueilla, joissa valtiovallan läsnäolo on heikkoa tai olematonta. Pienimuotoinen, käsiteellinen kaivostoiminta on noussut merkittäväksi elinkeinon lähteeksi vuoden 2012 jälkeen, jolloin Saharan alueelta löytyi Sudanista Mauritaniaan ulottuva kultasuoni. Kaivostoiminta on tarjonnut aseellisille ryhmittymille, ml. jihadisteille uusia toiminnan rahoitus- ja taistelijoiden rekrytointikanavia. Alueella toimivat epäviralliset rikollisverkostot ovat entistä enemmän mukana kullon salakuljetuksessa, ja kultakaivostoiminnan pelätäänkin heikentävän alueen turvallisuustilannetta ja lietsovan väkivaltaa sekä lisäävän kansainvälistä rikollisuutta.¹⁵⁸

Malissa kultakaivostoiminta alkoi vuonna 2016 ja on keskittynyt ennen kaikkea Kidalin alueen pohjoisosiin. Tätä ennen kaivostoimintaa on ollut myös maan eteläosissa Kayesin, Sikasson ja

¹⁵¹ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹⁵² ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹⁵³ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹⁵⁴ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹⁵⁵ ACLED 1.1.-31.12.2020.

¹⁵⁶ ACLED 1.1.-12.3.2021.

¹⁵⁷ ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

¹⁵⁸ International Crisis Group 13.11.2019.

Koulikoron alueilla. Käsiteellinen pienimuotoinen kultakaivostoiminta kattaa jo melkein puolet teollisesti tuotetun kullan vuosittaisista kaivosmääristä: Malissa noin 20–50 tonnia vuodessa. Ala työllistää Malissa noin 700 000 kaivostyöläistä, epävirallisten työntekijöiden määrä voi olla jopa kolminkertainen. Pienimuotoinen kaivostoiminta on tuonut uusia turvallisuusongelmia myös Maliin. Viimeisimmät kultalöydökset mm. Kidalissa ovat houkuttaneet perässään aseellisia ryhmittymiä ja kansainvälisiä rahanpesuverkostoja. Malin ja Nigerin pohjoisosissa monet pienimuotoisen kultakaivostoiminnan pyörittäjistä ovat lisäksi mukana myös alueen huumausaineiden salakuljetus- ja kauppaverkostoissa.¹⁵⁹

Malin eteläosien kultakaivosalueilla kaivosten turvallisuudesta vastaavat pääasiassa perinteiset dozo-metsästäjät. Jo vuosikymmenten ajan dozujen palveluksia ovat hyödyntäneet epäviralliset *tomboloma*-kaivospoliisit, joiden tehtävänä on edustaa alueen kyläpääliköitä ja järjestää kaivospaikkojen turvallisuus erityisesti Kayesin, Sikasson ja Koulikoron alueiden kaivoksilla. Tomboloma-poliisien palkat maksetaan kaivostyöläisiltä kerätyillä maksuilla. Valtiovalta ei ole juurikaan kyseenalaistanut epävirallisten poliisien mandaattia. Viime vuosina valtio on kuitenkin joutunut siirtämään alueille turvallisuusjoukkoja, sillä eteläosien kaivosalueiden turvallisuuden järjestäminen on muuttunut vaikeammaksi kaivosyrittäjien ja -työläisten määrän kasvettua.¹⁶⁰

International Crisis Group -järjestön mukaan kultakaivosalueiden turvallisuudesta vastaamisen jättäminen yksityisten toimijoiden varaan ei ole pitkän päälle toimiva strategia. Samalla kun Sahelin alueen valtiot heikkenevät, on mahdollista, että yksityiset turvallisuustoimijat alkavat kyseenalaistaa ja haastaa valtion asemaa. Esimerkiksi Malissa Koulikoron alueella sijaitsevan Kangaban kultakaivosalueella dozo-metsästäjät ovat ottaneet itselleen lainsäädännön ulkopuolista lainvalvonta- ja tuomiovaltaa, ja esimerkiksi vuoden 2019 alkupuolella metsästäjät tappoivat varkauksista epäiltyjä henkilöitä lähellä kaivosaluetta. Sikassossa tomboloma-kaivospoliiseja on pidätetty näiden otettua yhteen valtiollisten turvallisuusjoukkojen kanssa. Valtion on myös raportoitu antaneen epävirallisille turvallisuustoimijoille (ts. aseellisille ryhmittymille) mandaatin "terrorisminvastaisiin operaatioihin", mikä tarkoittaa esimerkiksi tiedustelutoimintaa, partiointia sekä epäiltyjen terroristien pidätyksiä. Sikasson alueella viranomaiset ovat pyytäneet dozoja antamaan "ennakkovaroituksia" mahdollisista terroriuhista. Kidalin alueella valtiota vastaan toimivista terrorijärjestöistä kultakaivostoimintaan linkittyä erityisesti useista kapinallisryhmittymistä muodostettu *Coordination of Azawad Movements* (CMA). Toinen alueen kultakaivostoimintaa kontrolloiva, jos kohta vähemmän merkittävä, yhteenliittymä on *The Algiers Platform of 14 June 2014*, johon kuuluu niin ikään kymmeniä hallitusmyönteisiä kapinallisryhmittymiä. Kullasta saatuja tuloja käytetään sekä yksittäisten taistelijoiden palkkioihin että aseellisten ryhmittymien toiminnan rahoittamiseen. CMA kerää kaivostyöläisiltä maksuja korvauksena alueen turvallisuuspalveluiden turvaamisesta. International Crisis Group huomauttaa, että toisin kuin monilla muilla kaivosalueilla, Kidalin "kultabuumi" ei ole lisännyt alueen yleistä rikollisuutta ja ryöstelyä, mikä kertoo järjestelmän toimivuudesta. Tinzawatenin, Intabzazin ja Talahandakin kaivosalueilla Kidalissa GSIM (Group to Support Islam and Muslims) -koalitioon kuuluva Ansar Dine -jihadistiryhmittymä ei osallistu kaivosten suojaamiseen aseellisesti, mutta kerää kaivostyöläisiltä ja alueen asukkailta uskontoon perustuvaa *zakaat*-veroa.¹⁶¹

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Malissa raportoitiin vuosina 2020 ja 2021 seuraavista kaivostyöläisiin tai -toimintaan liittyneistä välikohtauksista:

¹⁵⁹ International Crisis Group 13.11.2019.

¹⁶⁰ International Crisis Group 13.11.2019.

¹⁶¹ International Crisis Group 13.11.2019.

- 9.3.2021 MNLA- ja HCUA -taistelijat vaihtoivat laukauksia Intahakan kultakaivosalueella Gaossa. Välikohtauksessa ei raportoitu kuolonuhreja. Ammuskelun kerrottiin saaneen alkunsa alueen hallintaan tai veronkantoon liittyvistä valtaerimielisyyksistä.
- 21.1.2021 kaivostyöläiset ottivat yhteen keskenään Zamanan ja Barilan kylissä Sikassossa. Yksi henkilö kuoli ja useita haavoittui välikohtauksessa.
- 12.11.2020 tunnistamattomat moottoripyörillä liikkuneet asemiehet hyökkäsivät mangaanikaivokselle Tassigassa Ansongon maalaiskunnassa Gaossa. Yksi ajoneuvo sytytettiin tuleen ja toinen varastettiin hyökkäyksen yhteydessä.
- 6.11.2020 tunnistamattomat asemiehet tappoivat ampumalla vähintään yhden kaivostyöläisen ja haavoittivat kahta muuta Djidjan Kenieban ja Kenieban välisellä tieosuudella Kayesin alueella.
- 3.11.2020 tunnistamattomat asemiehet tappoivat kaivostyöläisen Intahakassa Gaon alueella.
- 22.10.2020 tunnistamattomat asemiehet ampuivat ja haavoittivat kuutta oletettua kaivostyöläistä useissa paikoissa Gaon ja Ansongon piiri- ja maalaiskuntien alueella Gaossa.
- 29.9.2020 joukko kaivostyöläisiä ja kaivosalueen turvallisuudesta vastaavia vartijoita otti yhteen Sadiolan kaivosalueella Kayesin alueella. Kaivostyöläiset polttivat vartijoiden majoitustilat sekä renkaita. Välikohtaus oli seurausta kaivostyöläisen katoamisesta joitakin päiviä aikaisemmin.
- 26.9.2020 aseistautuneet nuoret ja kaivostyöläiset ottivat yhteen Bananson kylässä Kadiolossa Sikasson alueella. Viisi ihmistä loukkaantui yhteenotossa, näistä kaksi vakavasti. Välikohtauksen osapuolet taistelivat läheisen kaivosalueen hallinnasta.
- 31.8.2020 tunnistamattomat asemiehet ampuivat ja haavoittivat vakavasti kullankaivajaa Intahakan kaivosalueella Gaossa.
- 22.8.2020 tunnistamattomat asemiehet hyökkäsivät Tinaye-Karanen kaivosalueelle n. 65 kilometriä Gaon kaupungista lounaaseen. Neljä kaivostyöläistä loukkaantui iskussa.
- 5.8.2020 tunnistamattomat asemiehet väijyttivät kullankaivajia kuljettaneen ajoneuvon Intahakan kaivosalueen läheisyydessä, N'Tillitin kunnan alueella Gaossa. MSA-taistelijat ryhtyivät lähitaisteluun hyökkääjien kanssa, ottivat heidät kiinni ja luovuttivat Gaon kaupungin santarmeille. Iskussa ei raportoitu kuolonuhreja.
- 19.7.2020 Malin armeijan partio avasi tulen burkinafasolaisia kaivostyöläisiä kohtaan Kouryssa Sikassossa. Yksi kaivostyöläinen kuoli ja kaksi loukkaantui iskussa.
- 7.7.2020 tunnistamattomat asemiehet ampuivat ja haavoittivat kullankaivajaa Intahakan kaivosalueella Gaossa.
- 2.6.2020 tunnistamattomat asemiehet hyökkäsivät nigeriläisiä kaivostyöläisiä kuljettaneen ajoneuvon kimppuun Bensian kylässä Ansongon maalaiskunnan alueella Gaossa. Yksi kaivostyöläinen kuoli ja yksi loukkaantui iskussa. Hyökkääjät polttivat ajoneuvon ja varastivat toisen.¹⁶²

¹⁶² ACLED 1.1.2020-12.3.2021 [excel].

5 Humanitaarinen tilanne ja pakolaiset

Mali on yksi maailman heikoimman inhimillisen ja sosiaalisen kehityksen maista, ja esimerkiksi UNDP:n vuoden 2020 inhimillisen kehityksen indeksin (Human Development Index / HDI 2020) mukaan Mali sijoittuu maailman valtioiden välisessä vertailussa sijalle 184 / 189.¹⁶³

Vuonna 2020 yli 40 000 malilaisen raportoitiin paenneen kodeistaan lisääntyneen väkivallan seurauksena.¹⁶⁴ Maan sisäisessä paossa olevien ihmisten (internally displaced persons / IDPs) määrä on kasvanut tasaisesti vuoden 2020 aikana ja alkuvuodesta 2021. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n 31.10.2020 esittämän arvion mukaan maan sisäisessä paossa oli tuolloin 287 496 ihmistä.¹⁶⁵ Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n 1.12.2020 esittämän arvion mukaan Malissa oli tuolloin 332 957 maan sisäisesti siirtymään joutunutta.¹⁶⁶ 31.1.2021 raportoitiin 346 864 malilaisen (näistä 61 % lapsia ja 56 % naisia) paenneen kodeistaan maan pohjois- ja keskiosissa.¹⁶⁷ UN OCHA:n 3.2.2021 esittämän arvion mukaan maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä oli helmikuun 2021 alussa 358 212.¹⁶⁸ Tanskalaisen DIIS-instituutin 8.12.2020 julkaiseman analyysin mukaan yli 50 000 maan sisäisesti siirtymään joutunutta oli paennut maan eteläosien kaupunkeihin, ml. pääkaupunkiin Bamakoon. Epävirallisten pakolaisleirien olosuhteet ovat DIIS:n mukaan epäinhimilliset eikä Malin hallitus kansainvälisten joukkojen ja YK:n rauhanturvaoperaation sotilaiden läsnäolosta huolimatta pysty takaamaan leireillä oleskeleville pakolaisille riittävää suojelua, ja humanitaarista apua tarjoaviin toimijoihin kohdistuvat iskut ovat lisääntyneet, mikä vaikeuttaa entisestään avun saamista.¹⁶⁹

Malin naapurimaissa (Burkina Faso, Niger ja Mauritania) oleskeli 30.9.2020 esitetyn arvion mukaan 143 301 malilaispakolaista. Lokakuun 2020 arvion mukaan edellisten 12 kuukauden aikana uusia Malin sisäisesti siirtymään joutuneita oli rekisteröity noin 100 000, näistä 40 % Moptin alueella. UN OCHA:n mukaan maan sisäisessä paossa olevista henkilöistä 58 % oli lapsia.¹⁷⁰ Aseellisten ryhmittymien suorittamat iskut ja hyökkäykset vaikeuttivat humanitaarista apua tarjoavien järjestöjen toimintaa ja ruoka-avun toimittamista ruokapulassa oleville.¹⁷¹ Pahimmilla konfliktialueilla kuten etnisten väkivaltaisuuksien leimaamassa Moptissa maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä kasvoi vuoden 2020 alkupuolella selvästi. Helmikuussa 2020 raportoitiin yli 56 000 ihmisen joutuneen pakenemaan kodeistaan 1,6 miljoonan henkilön asuttamalla alueella maan keskiosissa. International Crisis Groupin marraskuussa 2020 julkaiseman raportin mukaan kesäkuun 2020 jälkeen väkivallan määrä Moptin alueella väheni kuitenkin tilapäisesti, mikä saattoi johtua sadekaudesta, jolla on ollut aiemmin yhteys taistelujen tilapäiseen laantumiseen. Jihadistit onnistuivat myös vuoden 2020 alkupuolella saamaan valta-aseman monissa maan keskiosien kunnissa ja asettamaan omia rauhanehtoja, mihin paikallisyhteisöt usein myös suostuivat päästäkseen aloittamaan kesä-lokakuulle ajoittuvan viljelyskauden.¹⁷²

Malin "Ministry of Solidarity and the Fight against Poverty" -ministeriö vastaa maan sisäisesti siirtymään joutuneiden rekisteröimisestä, ja hallitus tarjosi myös vuonna 2020 erilaisia tukitoimia maan sisäisesti siirtymään joutuneille. Useimmat maan sisäisesti siirtymään joutuneet asuivat sukulaisten tai ystävien luona tai vuokra-asumuksissa. Useimmat IDP:t oleskelivat

¹⁶³ UNDP 2020.

¹⁶⁴ HRW 13.1.2021.

¹⁶⁵ USDOS 30.3.2021.

¹⁶⁶ IOM / DTM 1.12.2020.

¹⁶⁷ UNICEF / Reliefweb 20.3.2021, s. 3.

¹⁶⁸ UN OCHA 3.2.2021.

¹⁶⁹ DIIS 8.12.2020. DIIS:n analyysin mukaan Malin IDP-väestön määrä oli joulukuussa 2020 yhteensä 311 193.

¹⁷⁰ USDOS 30.3.2021.

¹⁷¹ HRW 13.1.2021.

¹⁷² International Crisis Group 9.11.2020.

kaupunkialueilla ja heillä oli pääsy ruoka-, juomavesi- ja muiden tukipalveluiden piiriin. Jopa puolella IDP-perheistä ei kuitenkaan ollut henkilöllisyysasiakirjoja, jotka mahdollistavat pääsyn julkisiin palveluihin kuten koulutukseen; henkilöllisyysasiakirjojen puute ei kuitenkaan estä humanitaarisen avun saamista. Eri avustusjärjestöt tarjosivat humanitaarista apua maan eri puolilla oleskeleville sisäisille pakolaisille niillä alueilla, joilla avustaminen oli konfliktin vuoksi mahdollista.¹⁷³

YK:n arvion mukaan Malin sosiopolitiittinen ja humanitaarinen tilanne pysyi vuonna 2020 muuttumattomana: tilanne on edelleen vaikea, kompleksinen ja räjähdysherkkä. Poliittista tilannetta leimaavat siirtymäajan poliittisten instituutioiden toiminnan vakiinnuttamiseen tähtäävät pyrkimykset ja toisaalta eri poliittisten toimijoiden väliset jännitteet. Vuoden 2020 loppupuolelta lähtien maan pohjois- ja keskiosien humanitaarista tilannetta on vaikeuttanut aseellisten ryhmittymien läsnäolo alueella ja levottomuuksien leviäminen myös muihin Liptako Gourma -nimityksellä kutsutun historiallisen alueen maiden (Burkina Faso ja Niger) raja-alueille sekä Ségoun alueelle. Alueella on raportoitu yhteisöjen välisiä yhteenottoja, räjähdyskujuja sekä Malin armeijan ja kansainvälisiin joukkoihin sekä ihmisoikeusjärjestöihin kohdistuneita iskuja. Heikentynyt turvallisuustilanne ja levottomuudet ovat johtaneet laajamittaisiin maan sisäisiin siirtymiin.¹⁷⁴

Joulukuun 2020 ja tammikuun 2021 välisellä tarkastelujaksolla 6,8 miljoonan malilaisen arvioitiin olevan humanitaarisen avun tarpeessa, näistä 3,5 miljoonaa lapsia. Lisäksi 1,2 miljoonan lapsen arvioitiin olevan näiden lisäksi suojelun tarpeessa. COVID-19 -tilanne ja jatkuva konflikti vaikuttivat kielteisesti lasten oikeuksien toteutumiseen ja hyvinvointiin ja pahensivat haavoittuvaa asemaansa. Maan pohjois- ja keskiosien heikkoon turvallisuustilanteeseen liittyvät ihmisoikeusloukkaukset kuten lasten rekrytoiminen taistelijoiksi, sukupuolen perusteella tapahtuva väkivalta ja perheiden hajottaminen vaikuttivat erityisesti lapsiin. COVID-19 -pandemian ja konfliktin vuoksi vakavasta akuutista vajaaravitsemuksesta kärsivien 6-59 -kuukautisten lasten määrä nousi 166 000:sta 188 000:een, mikä tarkoitti 13 % nousua vuoden 2020 alkuperäisiin arvioihin.¹⁷⁵

Mali on siirtynyt COVID-19 -epidemian toiseen vaiheeseen (tammikuun 2021 arvio).¹⁷⁶ Yhdysvaltalaisen Johns Hopkins -yliopistosairaalan ylläpitämän reaaliaikaisen koronaseurannan mukaan Malissa oli 30.3.2021 mennessä todettu 10 042 koronatartuntaa ja rekisteröity 385 kuolemantapausta.¹⁷⁷ Tammikuun 2021 lopussa julkaistun kansallisen pandemiatilannearvion mukaan Malissa oli tuolloin rekisteröity 8091 vahvistettua tartuntaa 15:ssä maan 20 alueesta¹⁷⁸ sekä Bamakon kaupunkialueella. Heikon turvallisuustilanteen ja COVID-19 -pandemian vuoksi noin 1344 vuoden 2020 alkupuolella suljettua koulua on edelleen suljettuna, mikä vaikutti tuolloin noin 403 200 lapsen koulunkäyntiin.¹⁷⁹

YK ihmisoikeusneuvoston arvion mukaan Malin humanitaarinen kriisi on syventynyt vuoden 2020 aikana ja kesä-syyskuun 2020 välisellä tarkastelujaksolla humanitaarisen avun tarpeessa olevien malilaisten määrä kasvoi 4,3 miljoonasta 6,8 miljoonaan eli jopa 58,13 %:lla. Vuoden 2020 alusta humanitaarisen avun tarvisijoiden määrä kasvoi 3,9 miljoonasta 6,8 miljoonaan (74,35 %). YK:n riippumaton asiantuntija on ilmaissut huolensa siitä, että 30.9.2020 mennessä

¹⁷³ USDOS 30.3.2021.

¹⁷⁴ UNICEF / Reliefweb 20.3.2021.

¹⁷⁵ UNICEF / Reliefweb 20.3.2021.

¹⁷⁶ UNICEF / Reliefweb 20.3.2021.

¹⁷⁷ Johns Hopkins 30.3.2021.

¹⁷⁸ Malissa astui vuonna 2012 voimaan laki, jonka mukaan maa on jaettu 19 alueeseen (régions) sekä Bamakon pääkaupunkialueeseen (République du Mali 2.3.2012), mutta aluejako ei ole vielä vakiintunut käytäntöön (ks. esim. CIA World Factbook 23.3.2021).

¹⁷⁹ UNICEF / Reliefweb 20.3.2021.

vain 35 % humanitaarisen avun suunnitelmaan kirjatusta rahoituksesta oli pystytty takaamaan hädänalaisessa tilanteessa olevien malilaisten auttamiseksi.¹⁸⁰ YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n (Food and Agriculture Organization) vuotta 2021 koskevan avustussuunnitelman mukaan myös viimeisten kolmen vuoden aikana Mali on kärsinyt jatkuvan turvattomuuden, luonnonkatastrofien, markkinahintojen vaihtelun ja ympäristön tilan heikkenemisen seurauksista, mikä puolestaan heikentää malilaisten mahdollisuuksia harjoittaa normaaleja elinkeinojaan kuten maanviljelyä ja paimentolaisuutta sekä karjataloutta. Erityisesti maan pohjois- ja keskiosien konfliktialueilla pääsy laidunmaille on vaikeutunut ja merkittäviä karjatappioita on raportoitu. Vuoden 2020-2021 viljelykausi on ollut uhattuna sekä jatkuvan konfliktin ja taisteluiden mutta myös maan sosiopoliittisen kriisin ja COVID-19 -pandemian vuoksi. Vuonna 2021 arviolta 957 750 malilaista (erityisesti Gaon, Ménakan, Moptin, Ségoun ja Timbuktun alueilla) kärsii akuutista ruokapulasta; näistä humanitaarista apua on pyrkimys tarjota 900 000:lle. FAO:n mukaan konfliktin aiheuttaman kriisin vuoksi hädänalaisessa asemassa olevien lisäksi 14 202 kotitaloutta kärsii Timbuktun alueen vuoden 2020 tulvavahingoista.¹⁸¹ Maailman elintarvikeohjelman (World Food Programme / WFP) joulukuussa 2020 julkaiseman maakatsauksen mukaan joulukuussa 2020 noin 538 000 malilaista oli ollut WFP:n ruoka-avun piirissä. Järjestön vuotta 2021 koskevan arvion mukaan noin 4,7 miljoonaa malilaista kärsii vuonna 2021 elintarvike-epävarmuudesta ja humanitaarisen ruoka-avun tarpeessa arvioidaan olevan noin 2,2 miljoonaa ihmistä, joista 1,7 miljoonalle pyritään saamaan ruoka-apua vuonna 2021. Vuonna 2020 WFP antoi suoraa apua 363 000 hädänalaisessa tilassa olevalle henkilölle, näiden joukossa maan sisäisesti siirtymään joutuneita, COVID-19 -taudin välillisistä talousvaikutuksista kärsiviä henkilöitä sekä maan sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden väliaikaisten oleskelupaikkojen sekä tulva-alueiden asukkaita Malin pohjois- ja keskiosissa.¹⁸²

¹⁸⁰ UN HRC 3.2.2021, s. 14.

¹⁸¹ FAO / Reliefweb 2021.

¹⁸² WFP 12/2020.

6 Siirtyminen maan sisällä (erityisesti Bamakoon)

Malin perustuslaki ja muu lainsäädäntö takaavat mahdollisuuden maan sisäiseen ja maan ulkopuolelle suuntautuvaan matkustamiseen, maasta muuttoon ja maahan palaamiseen. USDOSin vuosia 2019 ja 2020 käsittelevien ihmisoikeusraporttien mukaan Malin hallitus myös kunnioitti pääsääntöisesti näitä oikeuksia. Vaikka maan sisäistä liikkumista ei rajoiteta virallisesti, Malin armeijan ja joidenkin aseellisten militariyhmittymien raportoitiin kuitenkin pitäneen tarkastuspisteitä, ja toisaalta epävakaa turvallisuustilanne, tulvat, heikot tieolosuhteet sekä aseellisten ryhmittymien tarkoitukselliset liikenneinfrastruktuuriin kohdistuvat iskut rajoittivat maan sisäistä liikkumista. Vuosina 2019 ja 2020 erityisesti maan pohjois- ja keskiosien eli Gaon, Kidalin, Timbuktun ja joidenkin Moptin alueen asukkaiden kerrottiin pelkäävän kaupunkien alueelta poistumista tienvarsipommien (IED / improvised explosion device) vuoksi.¹⁸³ MINUSMA ja eri avustusjärjestöt valittivat ns. improvisoitujen tiesulkujen hidastaneen ja vaikeuttaneen partiointia ja avustustarvikkeiden toimittamista eri alueille. Tiesulkuja pystyttivät erityisesti eri militiat ja aseelliset ryhmittymät kuten Dan Na Ambassagou ja CMA.¹⁸⁴ Poliisi pysäytti ja tarkasti säännöllisesti sekä Malin että ulkomaiden kansalaisia rajoittaakseen ulkomaalaisten terroristien liikkumista Malissa; poliisi tarkasti usein myös autojen rekisteritietoja. Poliisin tarkastuspisteiden määrä Bamakoon johtavien teiden ja pääkaupungin sisällä lisääntyi eri puolilla maata vuosina 2019 ja 2020 lisääntyneiden terrori-iskujen jälkeen.¹⁸⁵

Kuten tämän raportin kohdassa 5 todetaan, yli 50 000 malilaista on paennut käynnissä olevaa konfliktia maan eteläosiin, ml. pääkaupunkiin Bamakoon. Bamakoon suuntautuva pako on lisääntynyt erityisesti vuoden 2018 jälkeen. Tanskalaisen DIIS-instituutin analyysin mukaan suurin osa Bamakoon siirtyneistä henkilöistä ei pidä pääkaupunkia varsinaisena kohdekaupunkinaan vaan pyrkii palaamaan kotialueilleen niiden turvallisuus- ja sosioekonomisen tilanteen parannuttua. Edelleen jatkuva konflikti ja heikko turvallisuus-, ruoka- ja asumistilanne vaikeuttavat kuitenkin paluun suunnittelua. Bamakossa pakolaisilla on heikot mahdollisuudet hankkia elantonsa. Monet Bamakoon siirtyneistä IDP:istä oleskelevat Faladién pakolaisleirillä, joka sijaitsee Bamakon kaupunkialueen osassa IV (commune IV), noin 5 kilometriä MINUSMAN operaatioesikunnan toimipisteestä. Faladién leirillä, joka on syntynyt paikallisen karjamarkkinapaikan yhteyteen, oleskelee noin 800 maan keski- ja pohjoisosista tullutta pakolaista. Ensimmäiset IDP:t ovat tulleet Faladiéen konfliktin puhjettua vuonna 2012. Faladié on epävirallinen leiri, joka ei ole Malin viranomaisten vaan alueellisen lentokenttäyhtiön ASECNA:n (Agency for the Safety of Air Navigation in Africa and Madagascar) hallinnassa. Monilla Faladién asettuvilla onkin sukulaisia tai tuttavuuksia alueella. Vakiintuneilla kansainvälisillä avustusjärjestöillä ei ole avustustoimintaa Faladiéssa, mutta vuoden 2018 jälkeen paikalliset ja kansainväliset ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestöt sekä paikalliset asukkaat ovat toimittaneet avustuspaketteja ja -palveluita leirin asukkaille. Faladién asukkailla on vain vähän toimeentulomahdollisuuksia leirin ulkopuolella: miespuoliset asukkaat harjoittavat kerjäämistä sekä karjatalouteen liittyvää pienimuotoista tulonhankintatoimintaa. Faladién kotitalouksista yli 50 % on naisjohtoisia, mutta ilman miespuolisia sukulaisia oleskelevien turvaverkottomien naisten ja tyttöjen mahdollisuudet elinkeinon harjoittamiseen ovat heikot, ja monet naiset ja tytöt ovat vaarassa joutua seksipalveluiden myyjiksi tai lapsiavioliiton uhreiksi.¹⁸⁶

¹⁸³ USDOS 30.3.2021; USDOS 11.3.2020.

¹⁸⁴ USDOS 30.3.2021.

¹⁸⁵ USDOS 30.3.2021; USDOS 11.3.2020.

¹⁸⁶ DIIS 8.12.2020.

Lähteet

ACD (Armed Conflict Database) 2018. *Mali (The Sahel)*. Info.

<https://acd.iiss.org/member/conflicts.aspx?id=342&type=2&archived=false> [edellyttää kirjautumista] (käyty 27.6.2018).

ACLED (Armed Conflict Location and Event Data)

1.1.-12.3.2021. Mali. Events over year.
<https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> (käyty 22.3.2021)

1.1.2020-12.3.2021 [excel]. Mali. Data Export Tool. Available Data.
<https://acleddata.com/data-export-tool/> [edellyttää kirjautumista] (käyty 22.3.2021).

1.1.-31.12.2020. Mali. Events over year.
<https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> (käyty 5.3.2021)

17.12.2020. Mali: Any end to the storm?
<https://acleddata.com/blog/2020/12/17/mali-any-end-to-the-storm/> (käyty 22.3.2021).

1.1.-31.12.2019. Mali. Events over year.
<https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> (käyty 5.3.2021)

9.1.2018. *Summary of Political Violence and Protest*.

<https://www.acleddata.com/dashboard/#466> (käyty 17.3.2021).

AFP (Agence France Presse) 13.8.2018. *Map of Mali showing its main ethnic groups, refugees and conflict zones* [Twitter]. <https://twitter.com/AFP/status/1028853445158035457/photo/1> (käyty 1.4.2021).

Amnesty International

22.2.2018. *Mali 2017/2018*.

<https://www.amnesty.org/en/countries/africa/mali/report-mali/> (käyty 17.3.2021).

24.2.2016. *Mali 2015/2016*.

<https://www.amnesty.org/en/countries/africa/mali/report-mali/> (käyty 18.3.2021).

BBC (British Broadcasting Company) 21.6.2018. *The war in the desert. Why the Sahara is terror's new front line*. https://www.bbc.co.uk/news/resources/1dt-sh/war_in_the_desert (käyty 31.3.2021).

Berger, Flore / IISS (The International Institute for Strategic Studies) 20.8.2020. *Q&A: The military coup in Mali*. <https://www.iiss.org/blogs/analysis/2020/08/csdp-mali-coup> (käyty 30.3.2021).

Bertelsmann Stiftung 2020. *BTI 2020 Country Report – Mali*. https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_MLI.pdf (käyty 24.3.2021).

Boutellis, Arthur & Zahar, Marie-Joëlle / IPI (International Peace Institute) 22.6.2017. *Mali: Two Years After Bamako Agreement, What Peace Is There to Keep?*
<https://theglobalobservatory.org/2017/06/mali-bamako-agreement-agiers-process-minusma/> (käyty 17.3.2021).

CEDOCA / CGRA (Commissariat général aux réfugiés et apatrides) / CGRS (The Commissionner General for Refugees and Stateless Persons) 12.3.2018 (summary). *Situation sécuritaire au sud du pays*. <https://www.cgra.be/en/country-information/situation-securitaire-au-sud-du-pays> (käyty 18.3.2021).

CIA World Factbook 23.3.2021. *The World Factbook: Mali*. <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/#military-and-security> (käyty 5.3.2021).

Cooke, Jennifer; Sanderson, Thomas; Johnson, Caleb & Hubner, Benjamin / CSIS (Center for Strategic & International Studies) 9/2016. https://csis-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/160922_Sanderson_MilitancyArclnstabilitySahel_Web.pdf (käyty 18.3.2021).

La Défense 1.2.2018. *Fin du commandement belge de la mission européenne d'entraînement au Mali*. <https://www.mil.be/fr/article/fin-du-commandement-belge-de-la-mission-europeenne-dentrainement-au-mali> (käyty 17.3.2021).

DIIS (Danish Institute for International Studies) 8.12.2020. *Internally displaced people in Mali's capital city*. <https://www.diis.dk/en/research/internally-displaced-people-in-malis-capital-city> (käyty 30.3.2021).

EASO (European Asylum Support Office) 17.12.2020. *COI QUERY. Mali. Armed groups, Security situation, Internal displacement situation in Mopti Region between 1 June-30 November 2020*. https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_12_COI_Q28_MALI_MOPTI_Actors_Security_Situation.pdf (käyty 5.3.2020).

Editorials / VOA (Voice of America) 10.10.2019. *Rewards for ISIS-GS Leader Adnan Abu Walid*. <https://editorials.voa.gov/a/rewards-for-isis-gs-leader-adnan-abu-walid/5117310.html> (käyty 1.4.2021).

Europa World Online 2018. *Election of President Ibrahim Boubacar Keïta*. Saatavilla: <http://www.europaworld.com/entry/EE001714> [edellyttää kirjautumista] (käyty 27.6.2018).

FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) 2021. *Mali. Humanitarian Response Plan 2021*. Saatavilla: Reliefweb -tietokannassa <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/cb3480en.pdf> (käyty 25.3.2021).

France / Ministère des Armées 2/2020. *PRESS PACK: Operation Barkhane*. https://www.defense.gouv.fr/english/content/download/577214/9871585/20200212_NP_EMA_%20CABCOM_DP%20BARKHANE_EN.pdf (käyty 30.3.2021).

GardaWorld

18.10.2019. *Mali: Government extends state of emergency until October 2020 /update 1*. <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/278036/mali-government-extends-state-of-emergency-until-october-2020-update-1> (käyty 31.3.2021).

28.10.2018. *Mali: State of emergency extended through October 2019*. <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/170131/mali-state-of-emergency-extended-through-october-2019> (käyty 31.3.2021).

22.10.2017. *Mali: State of emergency extended for one year*. <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/76136/mali-state-of-emergency-extended-for-one-year> (käyty 11.3.2021).

Freedom House 3.3.2021. *Freedom in the World 2021. Mali*.
<https://freedomhouse.org/country/mali/freedom-world/2021> (käyty 5.3.2021).

Harmon, Stephen / Europa World Online 2018. *Recent History (Mali)*. Saatavilla Europa World Online -sivustolla: <http://www.europaworld.com/entry/ml.hi> [edellyttää kirjautumista] (käyty 27.6.2018).

HRW (Human Rights Watch) HRW (Human Rights Watch)

13.1.2021. *World Report 2021. Mali Events of 2020*. <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/mali#> (käyty 17.3.2021).

10.2.2020. "How Much More Blood Must Be Spilled?" *Atrocities Against Civilians in Central Mali, 2019*. <https://www.hrw.org/report/2020/02/11/how-much-more-blood-must-be-spilled/atrocities-against-civilians-central-mali> (käyty 31.3.2021).

9.4.2018. *Mali: Deaths, Torture in Army Detention*.
<https://www.hrw.org/news/2018/04/09/mali-deaths-torture-army-detention>
(käyty 17.3.2021).

18.1.2018. *World Report 2018. Mali Events of 2017*. <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/mali> (käyty 11.3.2021).

[päiväämätön]. *Mali*. <https://www.hrw.org/africa/mali> (käyty 22.3.2021).

IEP (Institute for Economics & Peace) / GPI (Global Peace Index) 6/2020. *Global Peace Index 2020. Measuring Peace in a Complex World*. https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2020/10/GPI_2020_web.pdf (käyty 29.3.2021).

IISS (The International Institute for Strategic Studies) 2020. *Armed Conflict Survey 2020*. Saatavilla:
https://books.google.fi/books?id=13mDwAAQBAJ&pg=PT427&lpg=PT427&dq=ansarul+islam+mujao&source=bl&ots=4mlmDL7nOg&sig=ACfU3U2A-dpCbuy3-EBcKKpTV_u2pbNWdA&hl=fi&sa=X&ved=2ahUKewjQat6QvNrvAhXlwosKHboAA0kQ6AEwEXoECBQQAw#v=onepage&q=ansarul%20islam%20mujao&f=false (käyty 31.3.2021).

International Crisis Group

2/2021. *CrisisWatch: Mali February 2021*.
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/march-alerts-and-february-trends#mali>
(käyty 25.3.2021).

1/2021. *CrisisWatch: Mali January 2021*.
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/february-alerts-and-january-trends-2021>
(käyty 26.3.2021).

12/2020. *CrisisWatch: Mali December 2020*.
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/january-2021-alerts-and-december-trends-2020> (käyty 29.3.2021).

9.11.2020. *Reversing Central Mali's Descent into Communal Violence*.
<https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/mali/293-enrayer-la-communautarisation-de-la-violence-au-centre-du-mali> (käyty 25.3.2021).

24.6.2020. *Mali's Algiers Peace Agreement, Five Years On: An Uneasy Calm.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/mali/laccord-dalger-cinq-ans-apres-un-calme-precaire-dont-il-ne-faut-pas-se-satisfaire> (käyty 24.3.2021).

13.11.2019. *Getting a Grip on Central Sahel's Gold Rush.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/burkina-faso/282-reprendre-en-main-la-ruee-vers-lor-au-sahel-central> (käyty 8.3.2021).

31.1.2018. *The Sahel: Promoting Political alongside Military Action.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/mali/sahel-promoting-political-alongside-military-action> (käyty 11.3.2021).

31.3.2005. *Islamist Terrorism in the Sahel: Fact or Fiction?*
<https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/chad/islamist-terrorism-sahel-fact-or-fiction> (käyty 17.3.2021).

[päiväämätön]. Mali. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/mali> (käyty 5.3.2021).

IOM (International Organization for Migration) / DTM (Displacement Tracking Matrix)
1.12.2020. Mali. <https://dtm.iom.int/mali> (käyty 31.3.2021).

Jeune Afrique

4.12.2020. Mali: *qui sont les membres du Conseil national de transition?*
<https://www.jeuneafrique.com/1085990/politique/mali-qui-sont-les-membres-du-conseil-national-de-transition/> (käyty 30.3.2021).

19.5.2017. *L'opération militaire française au Mali et au Sahel en chiffres.*
<http://www.jeuneafrique.com/depeches/440418/politique/loperation-militaire-francaise-mali-sahel-chiffres/> (käyty 22.3.2021).

21.3.2017. Mali: *Nord cherche État désespérément.*
<http://www.jeuneafrique.com/mag/411434/politique/mali-nord-cherche-etat-desesperement/> (käyty 17.3.2021).

Johns Hopkins (Coronavirus Resource Center) 30.3.2021. *World Countries: Mali.*
<https://coronavirus.jhu.edu/region/mali> (käyty 30.3.2021).

Maliactu 10.4.2017. Mali: *trois gouvernements en trois ans: l'instabilité chronique au sommet de l'Etat.* <http://maliactu.net/mali-trois-gouvernements-en-trois-ans-instabilite-chronique-au-sommet-de-letat/> (käyty 11.3.2021).

MaliJet

22.1.2018. *Armée: nouvelle phase de recrutement en 2018.*
<http://malijet.com/a-la-une-du-mali/202812-armee-nouvelle-phase-de-recrutement-en-2018.html> (käyty 22.3.2021).

21.1.2016. *Régionalisation: Deux Nouvelles régions créées au Mali.*
<http://malijet.com/la-societe-malienne-aujourd'hui/144815-regionalisation-deux-nouvelles-regions-creees-au-mali.html> (käyty 26.3.2021).

MDRE Mali 27.7.2016. *Loi no. 99-035 du 10 août 1999 Portant creation des collectivités territoriales de cercles et de regions.*
<http://mdv.gouv.ml/documentation/LOIS/LoiCreationCercleReg.pdf> (käyty 26.3.2021).

MINUSMA (Mission multidimensionnelle intégrée des Nations unies pour la stabilisation au Mali)

25.9.2019. 1000 POLICIERS MALIENS FORMÉS PAR LA POLICE DES NATIONS UNIES AVEC LA JICA DEPUIS 2015! <https://minusma.unmissions.org/1000-policiers-maliens-form%C3%A9s-par-la-police-des-nations-unies-avec-la-jica-depuis-2015> (käyty 30.3.2021).

3/2018. Fast Facts - Uniformed Personnel. https://minusma.unmissions.org/sites/default/files/fast_facts_march_2018_en.pdf (käyty 26.3.2021).

[päiväämätön]. Mandat. <https://minusma.unmissions.org/mandat-0> (käyty 26.3.2021).

MRG (Minority Rights Group) [päiväämätön]. Mali - Tuareg. <https://minorityrights.org/minorities/tuareg/> (käyty 31.3.2021).

MTV Uutiset 15.3.2018. Jihad-asiantuntija: Terrorismin laineet lyövät Eurooppaan - jihadistien pääkohde on kuitenkin muslimimaailma. <https://www.mtv.fi/uutiset/ulkomaat/artikkeli/jihad-asiantuntija-terrorismin-laineet-lyovat-eurooppaan-jihadistien-paakohde-on-kuitenkin-muslimimaailma/6814774#gs.r02HHal> (käyty 25.3.2021).

NRC (Norwegian Refugee Council) 28.6.2018. Growing insecurity threatens delivery of aid to Menaka. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/mali/growing-insecurity-threatens-delivery-aid-menaka> (käyty 29.3.2021).

Panapress 26.12.2020. Mali's state of emergency extended for six months to address health challenges. https://www.panapress.com/Mali-s-state-of-emergency-extend-a_630673509-lang2.html (käyty 31.3.2021)

PopulationData.net 28.9.2020. Mali. Divisions administratives. <https://www.populationdata.net/pays/mali/> (käyty 1.4.2021).

Rauhan Tervehdys 17.4.2018. Vihan ideologia synnyttää terrorismia. <https://rauhantervehdys.fi/2018/04/vihan-ideologia-synnyttaa-terrorismia/> (käyty 29.3.2021).

République du Mali 2.3.2012. La loi N°2012-017 du 2 mars 2012 portant création de circonscriptions administratives en République du Mali. <http://dgct.gouv.ml/bibliotheque-numerique/Vrac/2012-017.pdf> (käyty 23.3.2021).

République française / Ministère des armées 4/2018. Dossier de Presse. Opération Barkhane. <https://www.defense.gouv.fr/content/download/492362/8406707/DP-BARKHANE-0118.pdf> (käyty 30.3.2021).

Reuters 30.4.2017. Mali extends state of emergency in bid to quell Islamist attacks. <https://www.reuters.com/article/us-mali-security/mali-extends-state-of-emergency-in-bid-to-quell-islamist-attacks-idUSKBN17V0SX> (käyty 30.3.2021).

Security Council Report 26.6.2020. Mali: MINUSMA Mandate Renewal. <https://www.securitycouncilreport.org/whatsinblue/2020/06/mali-mandate-renewal-of-minusma.php> (käyty 30.3.2021).

Times Live (Africa) 29.5.2018. Mali president to run for re-election. <https://www.timeslive.co.za/news/africa/2018-05-29-mali-president-to-run-for-re-election/> (käyty 18.3.2021).

La Tribune Afrique 11.5.2017. Mali: grande opération de recrutement dans l'armée.
<https://afrique.latribune.fr/politique/2017-05-11/mali-grande-operation-de-recrutement-dans-l-armee-710603.html> (käyty 18.3.2021).

UE Action Extérieure 7/2016. Politique de sécurité et de défense commune. Mission de formation de l'UE au MALI (EUTM Mali). http://eeas.europa.eu/archives/docs/csdp/missions-and-operations/eutm-mali/pdf/factsheet_eutm_mali_fr.pdf (käyty 18.3.2021).

UNDP (United Nations Development Programme) 2020. HDR 2020. Latest Human Development Index Ranking. <http://hdr.undp.org/en/content/latest-human-development-index-ranking> (käyty 25.3.2021).

UN HRC (United Nations Human Rights Council)

3.2.2021. *Situation of Human Rights in Mali. Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Mali, Alioune Tine**. Saatavilla: ecoi.net-tietokannassa https://www.ecoi.net/en/file/local/2046480/A_HRC_46_68_E.pdf (käyty 24.3.2021).

4.7.2018. Mali: UN expert urges prompt investigation of "alarming" rights violations, as humanitarian crisis deepens. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/mali/mali-un-expert-urges-prompt-investigation-alarming-rights-violations-humanitarian-crisis> (käyty 18.3.2021).

UNICEF 20.3.2021. Mali Humanitarian Situation Report No. 1. Saatavilla: Reliefweb-tietokannassa <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNICEF%20Mali%20Humanitarian%20Situation%20Report%20%20No.%201%2C%201%20-%2031%20January%202021.pdf> (käyty 24.3.2021).

UN OCHA (United Nation Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) 3.2.2021. Mali. Rapport de situation. <https://reports.unocha.org/fr/country/mali/> (käyty 30.3.2021).

UN (United Nations) Peacekeeping 1/2021. MINUSMA Fact Sheet. <https://peacekeeping.un.org/en/mission/minusma> (käyty 26.3.2021).

UNSC (United Nations Security Council)

28.12.2020. Report of the Secretary-General on the situation in Mali. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2020_1281.pdf (käyty 5.3.2021).

29.9.2020. Report of the Secretary-General on the situation in Mali. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2020_952.pdf (käyty 5.3.2021).

2.6.2020. Report of the Secretary-General on the situation in Mali. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2020_476.pdf (käyty 5.3.2021).

27.2.2020. Letter dated 28 February 2020 from the Panel of Experts established pursuant to resolution 2374 (2017) on Mali addressed to the President of the Security Council. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2020_158.pdf (käyty 30.3.2021).

28.6.2018. *Resolution 2423 (2018)*.
https://minusma.unmissions.org/sites/default/files/n1820250_0.pdf (käyty 11.3.2021).

26.12.2017. *Report of the Secretary-General on the situation in Mali*.
https://minusma.unmissions.org/sites/default/files/report_of_the_secretary_general_on_the_situation_in_mali_january_2018_.pdf.pdf (käyty 18.3.2021).

28.3.2016. *Report of the Secretary-General on the situation in Mali*.
https://minusma.unmissions.org/sites/default/files/160328_sg_report_mali_english.pdf (käyty 29.3.2021).

US DOS (US Department of State)

30.3.2021. *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Mali*.
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mali/> (käyty 31.3.2021).

11.3.2020. *Mali 2019 Human Rights Report*. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/MALI-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> (käyty 11.3.2021).

20.4.2018. *Mali 2017 Human Rights Report*.
<https://www.state.gov/documents/organization/277265.pdf> (käyty 31.3.2021).

WFP (World Food Programme) 12/2020. *WFP Mali. Country Brief. December 2020*.
https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000123248/download/?_ga=2.76150615.39170146.1616657225-1431310220.1616657225
(käyty 25.3.2021).

Zenn, Jacob / (The) Jamestown Foundation 3.12.2020. *Terrorism Monitor. Briefs. Islamic State in Greater Sahara Sets Sights on Burkina Faso*. <https://jamestown.org/program/briefs-dec-3/>
(käyty 30.3.2021).

Tietoa raportista

Raportin laadinnassa on noudatettu Euroopan unionin yhteisiä suuntaviivoja lähtömaatiedon tuottamisesta (2008). Raportti perustuu huolellisesti valittuihin lähteisiin, joista kaikki on listattu raportin lähdeluettelo. Ilmeisiä ja kiistattomia tosiasioita lukuun ottamatta kaikki esitetty tieto on tarkastettu useammasta lähteestä, ellei muuta erikseen mainita. Raportissa esitetyt tiedot on hankittu, arvioitu ja käsitelty huolellisesti, raportin laatimisen varatun ajan ollessa rajattu. Raportti ei pyri olemaan kaikenkattava, eikä sitä tule pitää yksinään minkään oleskeluluvan, pakolaisaseman tai turvapaikkahakemuksen perusteena. Vaikka jotain tapahtumaa, henkilöä tai organisaatiota ei olisi mainittu raportissa, tämä ei tarkoita, etteikö kyseistä tapahtumaa olisi tapahtunut tai kyseistä henkilöä tai organisaatiota olisi olemassa. Raportissa esitetyt tiedot ja näkemykset eivät välttämättä edusta Maahanmuuttoviraston virallista kantaa, eikä se ole poliittinen kannanotto tai oikeudellinen arvio.

About the report

The report was written according to the common EU guidelines for processing factual COI (2008) and composed on the basis of carefully selected sources. All sources used are referenced. All information presented, except for undisputed and/or obvious facts, has been cross-checked, unless stated otherwise. The information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time frame. The report does not aim to be exhaustive and neither is it conclusive as to the merit of any particular claim to a residence permit, refugee status, or asylum. If a certain event, person or organization is not mentioned in the report, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The information and perspectives presented in the report do not necessarily reflect the opinion of the Finnish Immigration Service, nor should the report be regarded as a political or judicial statement.